

૨૮૫૧

શ્રી જૈનધર્મ દર્પણ. (પટાવઢી સાથે.)

કવિ ભવાનીશંકર નરસિંહરામની
પ્રણયતાથી.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

ત્રીજીવાસી.

જીવણલાલ કાળીદાસ બહારા.

આપા.

દર્પણુ જ્યમ દેખાડે. મનહર મનુષ્યનાં મેલણ;
જૈનધર્મ દર્પણુ આ, જણાવશે જૈન ધર્મતા ચોક્કા.

અમદાવાદમાં,

“સમશેર ખાદાદુર” છાપખાનામાં

સવાઈભાઈ રાયચંદ્ર છાપી.

સવત ૧૯૪૨—સને ૧૮૮૬

કિંમત ૫ આના.

અર્પણ પત્રિકા.

મહા માન્ય,

રાજધમાન રાજેશ્રી મોતીચંદ તુળશીભાઈ.

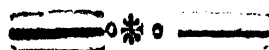
કારભારી સાહેબ—મું રાજકોટ.

સાહેબ,

આપ સર્વ ધર્મમાં શ્રેષ્ઠ એવા શ્રી જૈનધર્મ ઉપર અત્યંત શ્રદ્ધા રાખો છો. જ્ઞાનામૃતનું પાન કરીને અખંડ આનંદ ભોગવો છો, અને પ્રકટ થતાં જૈનધર્મને લગતાં પુસ્તકોને તનમનને ધનવડે ઘટિત મદદ દો છો, એવા અનેક સખખોને લીધે આ "જૈનધર્મદર્પણ"ની પૌથી આપને અર્પણ કરીને આનંદ પામે છે.

આપનો અતિ તાબેદાર.

છવણ કાળીદાસ વહોરા.

२५१

सवैया.

मोतीचंद तुळशी छे मोटा.

मोटी किर्ति जेनी मनाय,
कारभार श्रीकार करने,

पंडितमां बहुधा पुजाय;
साफ करे इन्साफ सकळनो,
शांत क्षमानो प्हेरी साज,
प्रेम सहित अर्पण करी पोथी,
अति आनंद धरुं हूं आज.

१

પ્રસ્તાવના

ભારત ક્ષેત્રમાં જુગલ્લીયાં એટલે વહેંતીયાં માણસો વસતાં હતા. તેઓ કશો ઉદ્યમ કરતાં ન હતાં, પણ કલપવ્રક્ષ વડે મન વાંચીત સુખ ભોગવતાં હતાં; પરંતુ કાળના ભાવને લીધે દીન પ્રતીદીન કલપવ્રક્ષના વાંચીત ફળ મળતાં બંધ પડ્યાં અને તેથી ઉદર પોષણાર્થે હજારો તરેહના ટંટા—તોફાન દીન ઉગેથવાં લાગ્યાં. તેથી “હ્રકાર” એ નામનો દંડ ઠરાવ્યો. તે પાંચ પેઢી સુધી ચાલ્યો, તે મુદત પછી તે દંડનુ મહાત્મ ઘટતું થયું એટલે “મકાર” નામનો દંડ ઠરાવ્યો. તે પણ પાંચ પેઢી સુધી અમલમાં આવ્યો. તે દંડ પણ નહિ ગણવા થો “અકાર” નામનો દંડ ચલાવ્યો. તેને અનુસરીને રાજા તથા પ્રજા પણ ચાલતાં હતાં.

ઐદમી પેઢીએ રીષભ દેવ થયા. તેમના પીતાનું નામ નાભી રાજા અને માતાનું નામ ગાર્ દેવા હતું તેઓ અકરમી ભોગીપણું કરતા હતા, તેમની પાછળ રીષભ દેવ થયા તે આએ અર્કમ ભોમી પાણુ નીવારીને અસી મસો ને કસો એ ત્રણ નામના વેપારમાં પ્રજાને પ્રવિણ કરી અને એકસો શિલ્પકળા, પુરૂષની ૯૨ કળા; સ્ત્રીની ૬૪ કળા અને અઠારજાતની લીપી શિખરીને ૬૩ લાખ પુર્વ સુધી નીતિએ રાજ્ય ચલાવ્યું પછી આ અસાર સંસારની માયા છોડી, સદસ્તે દિક્ષા ધારણ કરી, પરિપુર્ણ જ્ઞાની થયા એવી જ્ઞાનમય હાલતમાં તેમણે એક લાખ પુર્વ સુધી સંજમ પાળ્યો અને દશ હજાર શીષ્યો સાથે શ્રી અરઠાપદ પર્વતને વીધે નિર્વાણ થયા.

શ્રી રીષભદ્રેવ એ જન ધર્મેના આદી તિર્થંકર ગણાય છે તે મની પછી બીજા તેવીશ તિર્થંકર થયા. તેમાંના છેલ્લા શ્રી મહાવિર સ્વામી હતા.

આ પટાવળીમાં અમે ભગવત શ્રી મહાવિર સ્વામિથી આજ સુધી પ્રવૃત્તિ ક્રોડની વંશાવળી ઘખમ કરવાની કોશીશ કરી છે. મુળ વંશાવળીના અહિં તહિં વેરાણુ છેરાણુ થયેલો ભાગ એકઠો કરતાં અને તેમાંથી સ્ત્યારત્યનું શોધન કરીને ગોઠવતાં અમને ક્રોડે દરજે મુશકેલી નડી હતી. તેઅમે પોતેજ સમજી શકીશું.

શ્રી મહાવિર સ્વામી પછીના શીખ શિલાખંધ ક્રોડો મળી આવતો નથી, સખખ વચમાં બહુ દુષ્કાળ પડ્યા અને એ ભયંકર દુષ્કાળને લીધે સત્ય જૈન ધર્મને બદલે અનેક કુભિત્તભિન્ન મત પ્રકટ થયા તે છતાં બની આવીજે તેટલી સત્ય ઐતીહાસીક ખોનાનો અંશ પ્રાચીમાં સંગ્રહ કર્યો છે.

આ સંગ્રહ છપાવતાં જે જે જૈન સાધુર્મી ભાઈઓએ આશ્રય આપ્યો છે તેમનો અંતઃકરણથી આભાર સ્વીકારવાની જરૂર જોઈએ. છીએ છેવટે જાણાવવાનીરજા લઈએ છીએ કે આ પુસ્તકની જો સાધુર્મી ભાઈઓ કદર પીછાણશે તો આવાંજ બીજાં ઉપયોગી જન ધર્મ દર્પણનાં પુસ્તકો પ્રકટ કરવાની તક લઈશ.

લીંબડી.
આવણુ વદિ ૭.

જીવણુ કાળીદાસ બહારા.

જન ધર્મ દર્પણનો બનાવનાર,

જૈન ધર્મ દર્પણ.

(પ્રથમ દર્શન.)

શ્રી પટાવઠી,

— -- ૦*૦ — --

મંગળા ચરણ
શ્રી સિદ્ધની સ્તુતિ.

હરિગીત છંદ.

તમે તરણ તારણ દુઃખ નિવારણ ભવિક જન આરાધન,
શ્રી નાભી નંદન જગત વંદન, આદીનાથ નિરંજન;
જગત ભુષણ વિગત દુષણ, પ્રણવ પ્રાણ નિરૂપક,
ધ્યાન રૂપ અનુપ ઉપમા, નમો સિદ્ધ નિરંજન. ૧
ગગન મંડળ મુક્તિ પદવી, સર્વ ઊર્દ્ધ નિવાશન,
જ્ઞાન જ્યોતિ અનંત રાજે, નમો સિદ્ધ નિરંજન, ૨
અજ્ઞાન નિદ્રા વિગત વેદન, દલિત મોહ નિરાયુષ,
નામ ગોત્ર નિરંતરાય, નમો સિદ્ધ નિરંજન, ૩
વિકટ ક્રોધા માન ચોક્કા, માયા લોભ વિસર્જન,
રાગ દ્વેશ વિગદ અંકુર, નમો સિદ્ધ નિરંજન;

(૨)

જૈન ધર્મ દર્પણ.

વિમળ કેવળ જ્ઞાન લોચન ધ્યાન શુક્લ સમીરિતં,
ચોગી નાતિ ગમ્ય રૂપં, નમો સિદ્ધ નિરંજનં,
ચોગમુદ્રા સમવસરાણ મુદ્રા, પુરીપદ્યં કાસનં
સર્વ દીસે તેજ રૂપં; નમો સિદ્ધ નિરંજનં. ૪
જગત જનકે દાસ દાસી, તાસ આસ નિરાશનં,
અંદરે પરમાતંદ રૂપે, નમો સિદ્ધ નિરંજનં;
સ્વસમય સમક્રિત દ્રષ્ટિ છનકી, સૌચે ચોગી અયોગકં,
દેખતામાં લીનહોવે, નમો સિદ્ધ નિરંજનં. ૫
તિર્થસિદ્ધા અતિર્થસિદ્ધા, ભેદ પંચ દિશાધિકં,
સર્વ કર્મ વિમુક્ત ચૈતન, નમો સિદ્ધ નિરંજનં;
અંદ્ર સૂર્ય દીપમણિકી, જ્યોતી તે ન ઊલંઘીતં,
તે જ્યોતિથી અપરંગ જ્યોતિ, નમો સિદ્ધ નિરંજનં. ૬
એક માંહી અનેક રાજે, અનેક માંહી એકકં,
એક અનેક તાણી ન સંખ્યા; નમો સિદ્ધ નિરંજનં;
અજર, અમર, અલખ, અનાંત, નિરાકાર નિરંજનં,
પરિપ્રક્ષ જ્ઞાનઅનાંત દર્શન, નમો સિદ્ધ નિરંજનં;
અતુલ્ય મુખની લહેરમાં પ્રભુ લીન રહે નિરંતરં,
ધર્મ ધ્યાનથી સિદ્ધ દર્શન, નમો સિદ્ધ નિરંજનં;
ધ્યાન ધુપં મન પુષ્પં પંચ ઇંદ્રી હુતાસનં,
ક્ષમા જાપ-સંતોષ પુણ, પુણે દેવ નિરંજનં, ૮

ગરબી.

લાલ કમુંબા તવ કીલ્એરે.—એ રાગ
વંદુ પ્રથમ હું શ્રી વિતરાગનેરે;

જેના સમરાણથી ૧અથ જાથ;	હો લાલ૦
આદી રીષભ દેવ આરાધીએરે,	
તેથી આ ભવ સીધું તરાય;	હો લાલ૦
અછતનાથ જપુ એકાંતમારે,	
સંભવનાથ તથા સુખકાર;	હો લાલ૦
અભીવંદન કરું હું અભીનંદનેરે,	
સુમતીનાથ મતી દો સાર;	હો લાલ૦
પરમ પ્રીતે નમું પદ્મ પ્રભુજીનેરે,	
સદા સમરું સુ પારશ્વનાથ;	હો લાલ૦
ચંદ્રપ્રભુ રઢુ નીશદીન ચીત્તમારે,	
શુદ્ધ બુદ્ધી દો સુવીધીનાથ,	હો લાલ૦
શીતળનાથથી શીતળતા થશેરે,	
શ્રેય કરે ત્રેયાંશ નાથ;	હો લાલ૦
વંદુ વડાલથી વાસુપુજ્યનેરે,	
વિમળ બુદ્ધીથી વિમળનાથ.	હો લાલ૦
અનંત ભવ ટળે અનંત નાથથીરે,	
ધર્મ કરો ભણ શ્રી ધર્મનાથ;	હો લાલ૦
શાંતી કરે છે શાંતીનાથજીરે,	
કીલ્મીશ કાપે કુંથુનાથ;	હો લાલ૦
આનંદ સમરું અરનાથનેરે,	
મનના મેલ તણ મહીનાથ;	હો લાલ૦

(૪)

જૈન ધર્મ દર્પણ.

મહા પુબ્બ કરો મુમુનીવ્રતનીરે,
નિતનિત નમીએ નેમીનાથ; હો લાલ૦
અરીઠ નેમી પ્રભુ *વરીઠ છેરે,
પ્રાણમું એવા પારસનાથ; હો લાલ૦
મહાવીર ભણતા મોટું કૃણ મળેરે,
ગાય ભવાની હોંસે ગાથ; હો લાલ૦

— ૦*૦ —

શ્લોક.

સર્વગંગલગંગલ્યં સર્વકલ્યાણકારણં
પ્રધાનંસર્વધર્મણં જૈનંજયતિશાશનં,

એથા આરાના ૭૫ પંચોતેર વર્ષને સાડા આઠ માસ ખાકી
હતા ત્યારે દેવાનંદા નામની પવીત્ર બ્રાહ્મણીને પેટે ગર્ભ રહ્યો.
તે ગર્ભને ૮૨ દીવસ થયા એટલે ૮૩ માં દીવસની રાત્રીએ
“હરણગમેખી” દેવતાએ ક્ષત્રીયકુંડગ્રામનગરના રાજા સી-
દ્ધાર્થની સ્ત્રી ત્રીશળા રાણીના ઉદરમાં તે ગર્ભ મુક્યો ઉપરના સ-
ધળા દીવસો ગણતાં ખરાખર સવાનવ માસે એટલે ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૩
ની રાત્રીએ માતા ત્રીશળાને પેટે કુંવર પ્રસવ્યો. રાણીત્રીશળાને
પેટે ગર્ભ રહ્યા પછી તેમના ઘરમાં ધન ધાન્ય વીગરેની વૃદ્ધી થવા
માંડી તેથી તે કુંવરનું નામ વૃધમાન પાડ્યું. ખીબ્બું મહાવીરનામ
પાડવાનું કારણ પ્રસીદ્ધ છે કે વૃદ્ધમાન કુંવર બાળકીડા કરતા

મોટા, વડા.

હતા એટલામાં તેમના બળતી પરીક્ષા કરવા સાર એક બળવાતુ દેવતા આપ્યે, તે દેવતાને મહા મહેતે રાજા ધંદ્ર તેને છોડાવ્યો તે દીવસથી મહા બળવાન બન્યો તે કુંવરું “મહાવીર” એવું નામ સ્થાપ્યું તેમનો જન્મ કાલ્યણીના રાજાના કુળમાં થયો હતો. મહાવીર સ્વામી ૩૦ વર્ષે ગ્રહવચનાસમાં રહ્યા પછી સંસાર અસ્થીરને અસાર બન્યો તે રાજ્યગામી તથા રાજ્યવંશવાનો ત્યાગ કરીને દીક્ષા ધારણ કરી તે વખતે સાધુઓએ ગ્રમણ ભગવત્ એવું નામ આપ્યું.

કાળગતી ગતી ગઈ છે, અને અમુલ્ય એવો જે મનુષ્યાવ તાર અનાદિકાળે પુણ્યોદય થયાથી પાત થાય છે, તેથી આત્મ નુદિ કરીને જન્મ—મરણનો ભય મગડવાને, તથા સુક્રિતપદ પા મવાને માસખમાણા ઉપવાસો તથા પીટ અને પ્રદારની દેહ કટગી તપશ્ચર્યાઓ કરીને શુભ ક્યાન કરીને ગ્રામ્ય ભગવત શ્રી મહાવિર સ્વામી મોક્ષ પદ પામ્યા, તેઓ સાગરનાર વર્ષે પંદર દિવસ સુધી “હદમરથ” રહ્યાને સાડીએ ગમુનાંસ વર્ષે કેવળ પુવર્તપાળી અને ચોથા આરાના અંતને જે વ્રત વર્ષે સા ડાખાઠ માસ પહેલા પાવા શહેરમાં ૭૨ વર્ષની ઊમરે કાર્તિક વ ૬ ૦))ની ચાર ઘટિકા રાત્રિ રહી ત્યારે ગ્રામ્ય ભગવત્ શ્રીમહા વિર સ્વામી નીર્વાણ થયા.

૧ હદમરથ એટલે કેવળ જ્ઞાન નહિ તે.

* ગ્રમણ ભગવત્ શ્રી મહાવિર સ્વામીની દૈયાતિમાં એકવા ર સંકેદ ધંદ્ર દેવનો રાજા વંદના કરીને મહાપ્રભુ પ્રત્યે કહેવા

ભગવત શ્રી મોક્ષ ગયા પછી ગૌતમ સ્વામીને કેવળ જ્ઞાન
લેખન્યું. એ વેળાએ નવ ગણના અગાર ગણધર (શીશ્ય) હ
તા. તેઓ દ્વાદસાંગી ચૌદ પૂર્વના ધારણુ હાર હતા, પહેલાં ધ
ક્ર ભુતીનમે ગૌતમ હતા. તેઓએ ૫૦૦ શીશ્ય કર્યા હતા. ખીજ
અગ્નીભૂતી નામના ગૌતમને ૫૦૦ શીશ્ય હતા. ત્રીજા વાયુભૂતી
ગૌતમને પણ ૫૦ શીશ્ય હતા. ચોથા આર્યવશ્ત નામના
ગણધરને ૫૦૦ શીશ્ય હતા. પાંચમા સુધર્મા નામે ગણધરને પણ
૫૦૦ શીશ્ય હતા. છઠા પંડીત નમે ગણધરને ૩૫૦ શીશ્ય હતા.
સાતમા મૌર્ય પુત્ર નામે ગણધરને ૩૫૦ શીશ્ય હતા. આઠમા અ
કંપીત તથા નવમા અચળસ્રાતા એ બન્ને ગણધરને ત્રણસે ત્રણ
સે શીશ્યના એકઠા સમુદાય હતા. દસમા મેતર્ય તથા અગ્યાર
મા પ્રભાસ એ બન્ને ગણધરને પણ ત્રણસે ત્રણસે શીશ્યના એ

લાગ્યો, “અહો! ભગવંત તમારા જન્મ નક્ષત્રે ભમગ્રહ ત્રીસમે
એ હજાર વરસની સ્થિતિનો એક છે, તેથી કરીને શું શું થશે?”
ત્યારે શ્રી ભગવંત દેવ એ હયા, “હે શક્તિદ્ર! ભ મગ્રહ બેશવાથી
એ હજાર વર્ષ પછી જૈન માર્ગના સાધુ—સાધ્વીની ઉદય ઉદય પુ
ળ—સંતકાર થશે.”

તે સ્વનું વચન જોતાં લોક મહાવિર પછી ૪૭૦ વર્ષે વિ
ક્રમાદિતે નવો સંવત્ સ્થાપ્યો. તેને આજે ૧૯૪૨ વર્ષ થયાં છે
એટલે ભગવત્ મૂકત થયા ને ૨૪૧૨ વર્ષ થએલાં ગણાય. એ વ
ર્ષમાંથી ૨૦૦૦ એ હજાર વર્ષ ભમગ્રહના કાઠતાં વિક્રમ સંવત્
૧૫૩૧ માં શ્રી સિધ્ધાંતને અનુસરીને લોકાગ્રચ્છ નિકળ્યોને ૬
થા માર્ગ પૂતતાંયો.

કહો મમુદાય હતો. તેમાં પહેલાં અને પાંચમા ગણધર સીવાનાં સાત ગણધરો રાજગ્રહ નગરમાં મહીતાનું અણસણ કરીને નીર્વાણ થયા.

ત્યાર પછી ચોડાંક વર્ષે બીજા બે ગણધરો નીર્વાણ થયા તેમાં ઇંદ્રભૂતી નામે ગૌતમ ગૌતમ ગોત્રના હતા. તેમના પીતાનું નામ બ્રાહ્મણ વસુભુતી અને માતાનું નામ પ્રથવી માતા કરીને હતું તે ૫૦ વર્ષે ગ્રહસ્થાશ્રમમાં રહ્યા. ૩૦ વર્ષે છદ્મસ્થ પણે રહીને બાર વર્ષ કેવળ પ્રવૃજ્ઞપાળી, મહાવીર સ્વામીના નીર્માણ પછી ૧૨ વર્ષે ૮૨ વર્ષની વયે રાજ્યગ્રહ નગરીમાં નીરવાણ પદ પામ્યા. પોતાના અને બીજા ગણધરોના શીષ્યો નીર્માણ પદ પામતાં પહેલાં સુધર્મા સ્વામીને સોંપ્યા.

દશ ગણધરો શીસ્થ સંતાન રહીત થયા તેથી ફક્ત પાંચમા ગણધરજી રહ્યો. તેથી શીદાંત વાણીથી શીદ પાય છે કે વખત કાળના પાંચમા આરાના અંત સુધી પણ સાધુજનો રહેશે આજ સુધી શીદાંત વાણી પડે છે અને પ્રાચીન ધર્મ દયા માર્ગ ગ્રહણ કરીને જે સુદ જૈન મુની વીચરે છે તે સર્વ સુધર્મા સ્વામીના શીસ્થ છે.

પાંચમા ગણધર જે સુધર્મા સ્વામીને નામે પ્રસીદ્ધ છે તેઓ વૈશ્યત ગોત્રમાં કોલકે આમમાં જન્મ્યા હતા. તેઓ ગ્રહસ્થાશ્રમમાં ૫૦ વર્ષે ૪૨ વર્ષે છદ્મસ્થ રહ્યા તથા ૮ વર્ષે કેવળ રહીને ૧૦૦ વરષની વયે ૧૨ પછી ૨૦ મે વર્ષે નીર્વાણ થયા.

સંબુસ્વામી—રાજગ્રહ નગરીના કાસ્યપ ગોત્રના ટ્રેટિ રિપભ દત્ત નેધારણીના દીકરા હતા તેઓ ૧૬ વર્ષ ગ્રહસ્થાશ્રમમાં રહ્યા ૨૦ વર્ષ છદ્મસ્થ અને ૪૪ વર્ષ કુવળી રહ્યા ને વીર પછી ૬૪ વર્ષ ૮૦ વરસની ઉંમરે નિર્વાણ થયા. એ છેલા કુવળી હતા ત્યાર પછી ૧૦ બોલ નિષેદ ગયા તેના નામ (૧) મન પર્વત જ્ઞાન (૨) પર્મ અવધીજ્ઞાન (૩) પૂર્ણાંગ લખવી (૪) ગ્રહ રિક શરીર (૫) કિ પસંમયેણી (૬) ક્ષપકયેણી (૭) જન કષ્ટો સાધુ (૮) પરીહાર વિ શુદ્ધ ચારિત્ર (૯) શુદ્ધ મ સંપરાય (૧૦) યથા ખ્યાત ચરિત્ર,

કુવળ જ્ઞાન ૬૪ વરસ રહ્યું ત્યાર પછી પાંચમા આરાતના માન વાનિ મોક્ષનો માર્ગ બંધ થયો એ ત્રણ જીગનકર ભે મિત્ર બાણી.

પ્રમથસ્વામી—કાત્યાયન ગોત્રના હતા તે ૨૦ વર્ષ ગ્રહસ્થાશ્રમમાં ને ૪૪ વર્ષ સામાન્ય વ્રતમાં રહ્યા અર્ચાર્ય તરીકે ૧૧ વર્ષ રહ્યા ને ૮૫ વર્ષની ઉંમરે વીર પછી ૭૫ વર્ષ નિર્વાણ થયા.

સયંભવસ્વામી—રાજગ્રહના અને વાત્સાયન ગોત્રના હતા તે ૨૮ વરસ ગ્રસ્થાવાસમાં રહ્યા ૧૧ વર્ષ વ્રતમાં ને ૨૩ વરસ આચાર્ય તરીકે રહ્યા. તેઓ ૬૨ વરસની વયે વીરના નિર્વાણ પછી ૯૮ વર્ષે સ્વર્ગે ગયા.

યશોભદ્ર સ્વામી—તુંગીયાયન ગોત્રના હતા તેઓ ૨૧ વરસ ગ્રહસ્થા વાસમાં રહ્યા ને ૧૪ વરસ વ્રતમાં અને ૫૦ વરસ આચાર્ય તરીકે રહ્યા ૮૬ વરસની ઉંમરે વીરના નિર્વાણ પછી ૧૪૮ એ વરસે સ્વર્ગે ગયા. તેમને બે શીષ્ય હતા તેમાં ૧ નું નામ—સંભુતી યીજ્ય ને ૨ જનું નામ ભદ્રમાહુ.

સંભુતી ત્રિજય—માઠર ગોત્રના હતા તેઓ ૪૨ વરસ અડ-
સ્થાવાસમાં ને ૪૦ વરસ વ્રતમાં રહ્યા તથા ૮ વંસ યુગ પ્ર-
ધાન તરીકે રહીને ૯૦ વરસની વયે વીરના ગીર્ણાણુ પછી ૧૫૬ જે
વરસે સ્વર્ગે ગયા.

મદ્દરાહુ સ્વામી—પ્રાચીન ગોત્રના હતા તેઓ ૪૫ વરસ
અહરથાપનમાં રહ્યા ૧૭ વરસ વ્રતમાં રહ્યાને ૧૪ વરસ યુગ પ્રધાન
તરીકે રહીને ૭૬ વરસની ઉમરે વીરના ગીર્ણાણુ પછી ૧૭૦ જે વ-
રસે સ્વર્ગે ગયા. તેઓ ઐદ પુર્વે જાણુપાર તરીકે છેલ્લા હતા. તે
મતા વખતમાં દુર ભક્ષ કાળ પડ્યો હતો તેમાં સાધ સાધુઓ
અને આવડો પણ સંકટ પામ્યા હતા. તે દુકાળના સમયમાં પા-
ટલીપુર શહેરને વીરે આવડેનો સંધ એટલો થયો અને અધ્યતન
હૃદયથીક મેળવવા માંડ્યા પણ તેમાંના કેટલાક મર્યા નહી તેથી
તેઓએ મળીને વીચર કર્યો તો જાણુયું કે નેપાળ દેશમાં ભદ્રા
હુ નામે પુરવીક સધુ છે તેપરથી તેમને જોલાવવા માટે એ સધુ-
ઓને મોકલ્યા સાધુએ ત્યાં જઈને ભદ્રાહુને જે હાથ બોડીને વં-
દના કરીને કહ્યું કે પાટલીપુર શહેરમાં તમને સંધ જોલાવે છે
ત્યારે પોતે ધ્યાન ધરીને કહ્યું કે બાર વરસે સાધ છે માટે હજારો
હું આવીશ નહીં. પણ સરવોત્તમ સમય થશે ત્યારે આવીને શુભ
અશુભના અર્થ સહ વર્તમાન સર્વ પુરવ ગણના કરીશું.

સ્તુલી મદ્દ સ્વામી ગૌતમ ગોત્રના પાટલીપુર નગરમાં જન્મા
હતા તેઓ સંભુતી વીજયના શીષ્ય હતા તેમના પીતાનુ નામ શ
કડાળ હતું તેઓ ૩૦ વર્ષ અડસ્થા વાસમાં રહ્યા ૪૫ વર્ષ સુરી

(૧૦)

જૈન ધર્મ દર્શણ.

તરીકે રહ્યા ને ૯૯ વરસની ઉંમરે વીરના નીર્વાણ પછી ૨૧૫ વર
સે સ્વર્ગે ગયા તેમણે વેસાનો મન ફેરવ્યો હતો.

મહાગૌરિ સ્વામી—લાપત્ય જોત્રના હતા. તેઓ ૩૦ વર્ષે અ
હસ્થાશ્રમમાં ને ૪૦ વર્ષ સુધી વૃતમાં રહ્યા, ૩૦ વર્ષ સુધી સુરી
તરીકે રહ્યા ને ૧૦૦ વર્ષની વયે, વીરના નીર્વાણ પછી ૨૪૫ મેં
વર્ષે સ્વર્ગે ગયા.

સુહાસિત સ્વામી—વાચીજોત્રના હતા. તેઓ ૩૦ વરષ અ
હસ્થાશ્રમમાં રહ્યા. ૨૪ વરષ વૃતમાં રહ્યા ને ૪૬ વરષ સુરી તરીકે
રહીને ૧૦૦ વરષની વયે, વીરના નીરવાણ પછી ૨૬૫ મેં અધવા
૨૬૯ મેં વરસે સ્વર્ગે ગયા તેમણે સંપ્રતી રાજાને તથા અંબતી
સુખમાલ અને જ્ઞાણ ધણાઓને જૈનધર્મમાં આણ્યા.

સુદાનિવૂષ સ્વામી—તે વ્યાધ્રાપત્ય જોત્રના હતા ૩૧ વરષ
અહસ્થાશ્રમમાં રહ્યા. ૧૭ વર્ષ વૃતમાં રહ્યા ને ૪૮ વર્ષ સુરી તરીકે
રહીને ૯૬ વરષની ઉંમરે, વીરના નીરવાણ પછી ૩૧૩ મેં વરસે
સ્વર્ગે ગયા. તેમણે કાકંદીક નગરીમાં કોડવાર સુરિના મંત્રનો જાપ
કર્યો તેથી કોટીક કાકડી કહેવાણા.

કંદ્રદીન—તે કાશીક જોત્રના હતા.

આર્યદીન—તે ગૌતમ જોત્રના હતા.

ચયરશ્વમી—ગૌતમ જોત્રના હતા. તેઓ ધનગીરી તથા
સુતંદા માતાના પેટે, તુંબવન ગામમાં વીરના નીરવાણ પછી ૪૯૬ મેં
વરસે જન્મ્યા હતા. અને તે ૮૮ વરષની ઉંમરે વીરના નીરવાણ
પછી ૫૮૪ મેં વરસે સ્વર્ગે ગયા. તેમણે બૌદ્ધ રાજાઓના રાજ્યમાં
દક્ષિણ તરફ જૈનધર્મનો ફેલાવો કર્યો હતો.

વજ્રસેન સ્વામી—જીટ કાશીશ ગેલના હતા, અને તે
ધીરના નીચાણ પછી ૬૨૦ વરષે રવર્ગે ગયા તેઓએ શ્રેષ્ઠી જીત
ત અને ઇસ્વરીના ચાર દીકરા નામે ચંદ્ર, નાગેન્દ્ર, નીરવૃત્તી અ
ને વીદ્યાધરને ગ્રીસ્થ કર્યા હતા, તે ચારે જણુએ પે.ત પોતાના
નામના ચાર ગચ્છની સ્થાપના કરી હતી ને તમાંધી ૮૪ ગચ્છની
ઉત્પત્તિ થઈ હતી તે એવી રીતે ક—

વજ્રસેન સ્વામી, પૃથ્વીને વીસે કરતા હતા તે વખતમાં દુ
સ્કાળ પડ્યો, તે ખાર વસરનો અથવા તો ઉપરા ઉપરી પાંચ અને
સાત વસરનો કાળ પડ્યો હોય એમ જણાય છે આવા દુસ્કાળ
થી અન્ન રહીત એવી જે પૃથ્વી તે ઉપર વસતા લોકો આકુળ
વ્યાકુળ થયા. જેમ પાણી વગર માંછલાં ટળવળે તેમ અન્ન પા
ણી વગર નાનાં—મોટાં મનુષ્યો ટળવળવા લાગ્યા. એ વખતે શ્ર
ણી સાધ—સાધવીઓ હતાં તેમને સુકતો અહાર પાંખવાના
સંસાર પડ્યા. તેથી જે સાધુઓ ક્રીયાપાત્ર હતા, તેમાંથી ૭૮૪
સંધારો કરીને સર્વર્ગે ગયા, કંટલાક સાધુઓ મોકલહારી એટલે
ક્રીયાશ્રેષ્ઠ થયા. તે છતાં અન્ન મળવા ન લાગ્યું. કોઈ ઉકાણું વ
હોરવા જાય તો અન્નથી ટળવળતાં એવાં ભીખારી જનો જોળી
ને વળગી પડે અને ઠહેરેલું ધાન લુટી જાય એવા લોકોથી બ
ચવાને માટે સાધુઓએ લાકડીઓ અથવા ડાંડા રાખવા માંડ્યા
કંટલાક સાધુઓએ નવી યુક્તિ કરી પોતે સાધુ નથી એમ શંકા
લોકોને ખતાવવાને માટે આર વોરવા જતી વેળાએ માથે પછેડી
એડવા લાગ્યા એવી રીતે તેઓ આધાર્મિકી અહારના લેણહાર

લીંગધારી વેષે થયા, તે છતાં પેટપુર આરના સાંસા પડવા લાગ્યા લેખાના સંકટનો પાર ન રહ્યો ગરીબ અને શ્રીમંતને સરખી વેલલા પડવા માંડી. પૈસા ખર્ચતાં પણ અને ન મળે તેવા સમયમાં જીતશયુ રાજાની રાજ્ય નગરીમાં જીવન આવક વસતો હતો તેની ગાંઠે ઘણું દ્રવ્ય હતું. તેની સ્ત્રીનું નામ ધૃસ્વરી નામે હતું અને તે સ્ત્રીયળે કરીને શોભાયમાન હતી. તેના ઘરમાં દીકરા દીકરીના પરીવાર ખડુ હતો. દુઃકાળને લીધે તેના ઘરમાં અનેક ટેટો પડ્યો. અને કુટુંબી જન ખડુ પીડા પામવા લાગ્યાં ત્યારે ધર્મજીવ એવી જે આવીકા તે પેતાના ખંધુ જનને કહેવા લાગી કે “જ્યાં સુધી આપણે જીવે છીએ ત્યાં સુધી સુખ છે, પણ અને વગર જીવુ તેમાં સુખ સુખ માટે નવકાર મંત્ર, સ્મરણ કરી આપણે વ્રત આદરીને” આ દુઃખતા ભંડાર રૂપી દેહને વીખ ખાઈને નાશ કરીએ” એવું સંભળીને સર્વ ખંધુજનોએ કહ્યું કે આ દુઃકાળ જોતાં નાશ પામવું એ ખડુ યોગ્ય છે.—

પણ જ્યાં સુધી લાખ દ્રવ્ય ખર્ચતાં અને મળે ત્યાં સુધી તો આ દેહ ટકાવી રાખવો, આવો વીચાર કરીને અને શોધવા માટે ખડુ પરીશ્રમ કીધો, પણ પુરતું અને ન મળ્યું અને મહા મહા કષ્ટ કરીને લાખ રૂપીઆ ખર્ચીને સવારોર અને મેળવી શક્યા. આટલા અનાજ ઉપર ઘણા દહાડા કેમ લેવાય? તેથી સઘળા કુટુંબી જને જીવવાની આશા પડી રૂકાને સવારોર અનાજની રાખડી ઉકાળી તે સ.થે જેર પીવાનો વીચાર કર્યો એ શહેરમાં તે વખતે વજસેન સ્વામી હતા, તેઓ પેલા આવકનું કંઈ જાજ

નક પ્રતાંત સાંભળીને ત્વરીત તેને ઘેર આઠ્યા, તેમને જોઇને
 શ્રાવક તથા શ્રાવીકા અત્યંતરાજી થયાં; અને ચીત, ચીત પાત્ર એ
 ત્રણે પરીપુણ્ય થયાં, એવું જાણીને પેલા લાખ રૂપીઆની સવારોર
 અન્નની રાખડી ઉકાળી હતી તે પુણ્ય ભાવથી મુનીશ્રીને અર્પણ
 કરી. ત્યારે મુનીશ્રી બોલ્યા કે તમે સહકુટુંબ ઉદારીમાં કેમ
 બેસાછો ! અને આ વાડકામાં શું ઘોળેશું છે, તે કહો ? તેના જવાબ
 માં શ્રાવીકા બોલી, “હે! મુનીરાજ ! હવે અમારાથી અન્ન વગર
 રહેવાતું નથી. અને કુકાળનું સંકટ સહ્યું જાતું નથી. સક્ષ દ્રવ્ય
 ખરચતાં પણ સવારોર અન્ન મહા મહેનતે મળતું નથી, માટે હવે
 જીવતાં કરતાં મરવું સારું. એવું ધારીને વીશપાન કરવાની
 તૈયારી કરી છે” મુનીશ્રી શ્રાવીકાના કશ્ચા ભરેલા શબ્દ સાંભળીને
 બોલ્યા “શ્રાવકજી ! તમે આ વેળાએ મરવાને માટે સાવધાન
 થયાછો, પણ જો સુકાળ થાય તો તમારા આ દીકરાઓને
 દીક્ષા આપશો?” શ્રાવક તરત હા પાડી તેથી મુનીરાજે કહ્યું કે
 આવતી પ્રાતઃકાળથી સુકાળની શરૂઆત થશે. ત્યારે ધર્મસ્વરી નામની
 શ્રાવીકા બોલી હે? મહા મુનીરાજ ! તમે તમારી ધર્મછાથી આ
 વચન બોલોછો કે કાર્ધના કહેવાથી.” વજ્રસેન સ્વામીએ જવાબ
 દીધો કે મારા ગુરૂશ્રીએ કહ્યું હતું કે જ્યારે તમે સક્ષ દ્રવ્યનો
 પાક જમશો તે પ્રાતઃકાળથી સુકાળ થશે. એમ કહીને મુનીશ્વર
 ગયા.

પ્રાતઃકાળ થયો અને અનાજના વહાણો આવવાં લાગ્યાં,
 ને સુકાળ વર્તાણું. તેથી જીનદત શેઠ પોતાના ચાર દીકરાઓને
 દીક્ષા આપાવી ને વજ્રસેન સ્વામીના શીષ્યકર્ધા. તેઓ થોડી મુદ્દ-

(૧૪)

જૈન ધર્મ દર્શન.

તમાં શાસ્ત્રને વીધે કુશળ થયા એટલે મુનીરાજે કહ્યું, તમે ચારે જણાએ સાધુજીના આચાર વીચારથી ને શુદ્ધ ક્રીયાથી વરતો; પણ આ વીચાર તેમને ના પસંદ પડયાથી એ ચારે જણાએ ચાર નામના ચાર ગરુડ કાઢ્યા.

૧૬ આર્યરોહસ્વામી ૧૭ પુશગીરિસ્વામી ૧૮ ફલગમિત્ર-
સ્વામી ૧૯ ધરણગિરિસ્વામી ૨૦ શીવમૂર્તીસ્વામી ૨૧ આર્યમદ્ર
સ્વામી ૨૨ આર્યનક્ષત્રસ્વામી ૨૩ આર્યરક્ષિતસ્વામી ૨૪ નાગ
સ્વામી ૨૫ જોહિલવિષ્ણુસ્વામી ૨૬ શઢીલઅણગાર ૨૭ દેવ
રુચિસ્વામીશ્રમણ

એ પ્રમાણે ઉપરના સતતવીસ આચાર્યમા દેવવ્રદિ ખમા
શ્રમણ થયા. તેમણે શ્રી વીરના નીર્વાણ પછી ૯૮૦ મેં વર્ષે શ્રી
વલ્લભીપુરમાં સીદ્ધાંત—સુત્ર — ધર્મ શાસ્ત્ર લખ્યાં, ત્યાં સુધી
પુર્વનું જ્ઞાન રહ્યું હતું, કેમકે ભગવતીસુત્ર મધ્યે સતક ૨૦ મેં
ઉદ્દેસે ૮ મેં શ્રી મહાવીર ભગવાંતને શ્રી જૈનમસ્વામીએ પુચ્છ્યું
કે અહો! ભગવત! તમારા નીર્વાણ પછી કટલાં વર્ષ ધર્મ માર્ગે
ચાલશે? અને પુર્વનું જ્ઞાન ક્યાં સુધી રહેશે? ત્યારે ભગવત શ્રી
બોલ્યા, “હા જૈનમ માર્ગે તીર્થ ૨૧૦૦૦ એકવીસ હજાર વરશ
સુધી ચાલશે, ને પુર્વનું જ્ઞાન ૧ હજાર વરશ સુધી રહેશે. તેથી
ખાત્રી થાય છે, કે પુર્વનું જ્ઞાન એક હજાર વરશ સુધી રહ્યું હશે.
એ સીદ્ધાંત—સુત્ર લખવાનું શા ઉપરથી સુઝ્યું તેની હકીકત
પ્રસીદ્ધ છે કે “દવરઢીખમાશ્રમણ આચાર્ય એક પ્રસંગે સુંબો
ગાંડીએ જોઈને કહ્યું હતા. તે કામમાં વાપરવાનું વીસરી

ગયા, પરંતુ કાળ અતિક્રમી ગયા પછી સ્કુલે થઈ આગ્રહું તેથી એ મહાન પુરુષે વિચાર કર્યો કે, હવે મનુષ્યોની ખુદી હીણી થઈ તેથી મુખ્યથી સીદ્ધાંત સુત્રવાણી વીસરગત થશે. એટલે વખત જતાં માણસોનું સ્મરણ ઓછું થશે, એવો આ પાંચમો આરો છે. એવા ત્રીયમ કાળમાં સાધુઓને સંજમ પાળવો દુર્લભ થઈ પડશે, તથા આચારાંગનો ૭ મો અધ્યયન (મહાપરીક્ષા) પણ કાળના મહાત્મે કરીને વિછેદ ગયો! એમ જાણીને સુત્ર-સીદ્ધાંત પુસ્તકે લખ્યાં.

૭ નિનવ.

શ્રી મહાવીર શ્વામીની હૈયાતીમાં જમાલીએ જુદી ૫૩૫ છાં કરવા માંડી હતી, તેથી તે પહેલો નિનવ થયો.

શ્રી મહાવીર પછી ૧૬ વર્ષે પ્રાદેસિક. (તીર્થગુપ્તે) ખીજો નિનવ થયો.

શ્રી વિર પછી ૨૧૪ વર્ષે અભ્યક્તવાદે. ત્રીજો નિનવ થયો.

શ્રી વીર પછી ૨૨૦ મેં વરષે એથો નિનવ સુન્ધવાદી ક્લ થયો.

શ્રી વીર પછી ૨૨૮ વરષે દો ક્રીયાવાદી પાંચમો નિનવ થયો. તે એક વખતે દો ક્રીયા માને તે એવી રીતે કે ગંગા નદી માં યેગુ ઠંડી દેખાય છે, અને આકાશે સુર્ય તપે છે માટે એક સમયે બે પરીણા ઉપજ્યા. રીત અને તાપ પણ ભગવંત તો એ મ કહે છે કે એકજ સમયે બે ક્રીયાનવેદે.

---

* સુન્ધવાદી ધર્મ—પાપ, નર્ક અને સ્વર્ગ માનતો નહોતો.

(૬) શ્રી વીર પછી ૫૫૪ વરષે રોહગુપ્તાત્રિરાસીક નામનો જ
હો નીતવ થયો.

(૭) શ્રી વીર પછી ૫૮૫ મેં વરશે ગોળટામાહિલ નામનો
સહસ્રમલ નિતવ થયો. એ પ્રમાણે સાત મોટા નિતવ થયા.

કાલકાચાર્ય.

શ્રી વીર પછી ૩૩૫ મેં વરશે પહેલા કાળકા ચાર્ય થયા ને
ખીજ કાલકાચાર્ય વીર પછી ૪૫૨ વરષે થયા. છેલા કાલકાચાર્ય
પોતાની ભગીની સરસ્વતીના વારણ હાર થયા. તે એવી રીતે કે
સરસ્વતી બહેન બહુ રૂપવાન હતી તેને ગર્દભસેન નામનો રાજા
મોહ પામીને હરી ગયો. તેના હાથમાંથી પોતાની બહેનને છોડા
વવાની મહા મહા મહેનત કરી, પણ કાળકાચાર્યનું કાંઈ વળગું
નહી. તેથી તેમણે સાત વરષમાં સાત મહાન રાજાઓને ધર્મબોધ
આપીને જૈનમતમાં આણ્યા અને રાજાઓને સાથે લેઈને શ્રી
કાળકાચાર્યે ગર્દભસેન રાજા સાથે સંગ્રામ કર્યો, અને પોતાની
બહેનને પાછી લાવીને તેનું શીયળ વૃત સમ્પાદ્યું.

જ્યારે કાળકાચાર્યને સંગ્રામે જવું પડ્યું તે દિવસે એથ
હતી, પણ પાંચમની માફક એથ પડકમીને પોતે સંગ્રામે ચડ્યા
હતા. તેઓ હમેશાંની માફક આવતે વરષે પાંચમ પડકમત પણ
તે દરમિયાનમાં તેમનો કાળ થવાથી પછી તેમનાં શીષ્યોએ એથ
પડકમવાની રાફે રાખી, પણ સુત્રના આધારે જોતાં એમાસાના
આગલા ૪૯-૫૦ દિવસે અને પાછલા ૧૯-૭૦ દિવસે ભાદરવા
શુક્રી પદને સંવત્સરી આવે છે, વળી ખટ દર્શનવાળાઓ પણ
પાંચમને માને છે.

શ્રી વીર પછી ૪૭૦ મેં વરશે પરદુઃખ ભંજન વીક્રમ રાજાએ
પોતાના સંવત કાઢ્યો તે જૈનધરમી હતો ને પરદુઃખ ભંજન
કહેવાણો તેણે વર્ણાવણું ખાંધ્યા. વર્ણાવણું ખાંધવાનું કારણ એ
કહેવાય છે કે તેના રાજ્ય નગરમાં એ શેઠીયા ધણા શ્રીમંત હતા
તેથી તેઓએ માંહોમાંહે દીકરા દીકરીનું વેચીયાળ કયું. થોડા દીવસ
માં દીકરાનો ખાપ ધનહીણ થયો. એ વખતે નીરધન લોકો ઉજ
ણુ નગરી બહાર વસ્તા હતા તેથી તે પણ કાઠ બહાર જઈને
વસ્યો. આણી તરફ દીકરીના ખાપે વીચાર કર્યે કે મારી દીકરી
મારા નીરધન ભાઈખંધના દીકરા જેરે પરણાવીશતો દીકરી દુઃખી
થશે; અને નહીં પરણાવું તો તે રાજા પાસે રાવે જશે ને રાજા
વીક્રમપરદુઃખ ભંજન છે, એટલે મને ખીજે ઢંકાણે પરણાવવાદેશે
નહી માટે રાજા વિક્રમ જેરેજ એ કન્યા પરણાવી દઉં તો રાધ
ળી પીડા પતે એમ ધારીને વીક્રમ સાથે પોતાની દીકરી પરણાવ
વાનો મનસૂઓ કરીને નકકી દરાવ કર્યો થોડા દીવસમાં લગ્ન દી
વસ મુકરર થયો અને રાજાવીર પરણવાને માટે જન જોડીને ત્રી
કળયા તેથી ઉજ્જેણુ નગરીમાં ધવળ-મંગળ ગવર્ધ રહ્યાં.

વિક્રમ રાજાની જેરે પોતાના દીકરાની વહુ પરણાવે છે, એ
વું જાણીને દીકરાની માવડીએ કટખાંત કરવા માંડ્યું. તે કન્યા
ત સાંભળી વીક્રમને બહુ શોક થયો, અને પોતાના વડા પ્રધાનને
મોકલીને કટખાંત કરવાનું કારણ જાણવા માગ્યું. પ્રધાને પેલી
ખાઈ પાશે આવીને રૂદન કરવાનું કારણ પુછી જોયું પણ તેણી
એ કસો પ્રત્યુત્તર ન દેતાં વધારે આક્રંદ કરવા માડ્યું, તેથી પ્ર
ધાન ખુલાશો લીધા વગર વિક્રમ પાસે ગયો, અને સર્વે વર
તાંત કહી સંભળાવ્યું તેથી રાજા પોતે ગયો ને કહ્યું ખાઈ તું

(૧૮)

જૈન ધર્મ દર્શણ.

શા માટે રડે છે? તારે શુ શંકા છે જે હોય તે મને કહે" હું રા
જા વિર વિક્રમ છું ત.૩ સર્વ સંકટ હું ટાળીશ જા મ.૩ વચન
છે એવા આશા ભરેલા શુભ સાંભળીને તે યોલાઈ પ્રતીપાળ
પરદુઃખ ભંજન રાજા! તમે જે કયાને પરણવાને જાઓ મા
તે કયાનુ સગણ મારા દીકરા આપે પ્રથમ કરેલુછે તે કન્યા વેરે
તમે વરવાને માટે જાઓછો તે માટે હું રડ છું એવું સાંભળીને વી
ર વીક્રમ ખેલ્યો, હે બાઈ! તુ કશી શીકર નકર. એ કન્યા તા
રા દીકરા વેરેજ હમણાંને હમણાં પરણાવુ છું તુ જો એમ ક
હીને તે છોકરાને તથા તે છોકરીને પોતાની સનમુખ યોલાવીને
તેજ વેળાએ પોતાની સમક્ષ મંગળ ફેંગ ફેરવાવી દીધા આ ધન
દાસના આપીને તે છોકરાને સુખી કર્યા એ વખતથી રાજા વિક્રમે
વિચાર કર્યો કે હું જૈન ધર્મી રાજા છું અને વાજાની ઇતમા
કે કશું પાણુ હવે પછી કનિષ્ઠ કાળ આવશે તેથી લોકને વા
જાની ઇતસાદ નહિ મળે અને તેથી પ્રજા દુઃખી થશે. એમ જા
ણીને તેણે વર્ણા વણુકીયાં અને પોતા પોતાની નાત—જાત
માં ધંજા કન્યાએ લેવા દેવાનો નીયમ કર્યો તે નીયમ આજ
સુધી જેમનો તેમ પળાતો આવે છે.

— ૦૦૦ —

દીર્ઘવર પંચ.

શ્રી મહાવિરના નિર્વાણ પછી ૬૦૯ મો વર્ષે દીર્ઘવર મ
તની સ્થાપના થઈ, એ મતની સ્થાપના સ્થાપનારનું કારણ
આ પ્રમાણે છે.

એક પુરુષ નામનો સાધુ હતો, જેને જૈનાચાર્યે એક મુદ્ધ

વાત વસ્ત્ર દીધું, જે વસ્ત્રનો ઉપયોગ ન કરતાં પલેવવાનું પણ પડ્યું મુકીને મહાજત્ને કરીને ખાંધી મુક્યું. તે કારણથી ગુરુ જીએ અજ્ઞતાના જાણીને તે વસ્ત્ર સાધુઓને મહોપતી કરવા ને દીધું, તેથી બુટક સાધુને બહુ રીશ ચઢી અને કોધાવેશે કરીને જૈન ધર્મનો ઘણો દેશ કર્યો તે દીવસથી પોતાના પંડ ઉપરથી સર્વે વસ્ત્ર અળગાં કરીને નગ્ન કરવા લાગ્યો ને જૈન સાધુઓની નિંદા કરવા લાગ્યો, તથા મન કંટપતાએ મુળ શાસ્ત્ર રીતે પોતાના મતને અનુસરતા આવે એવાં ૫૧) નવાં સાસ્ત્ર ઉમાં કોધાં તે દીવસથી પોતાનો નવો દીગંજરી મત સ્થાપ્યો, સુત્રથી ઉધાં પર્યા એવી રીતે દેશે કરીને સુત્રમાં ઘણી ઉથલ પાથલ કરીને પોતાનો નવો મત પ્રકટ કર્યો. તેણે વધારે એવા વીચાર પ્રવરતાવ્યા કે સ્ત્રીઓને તો મોક્ષ હોયજ નહી. —

શ્રી વિર પછી ૮૮૨ મેં વરષે ચૈત્યવાસી થયા. તેમણે ધર્મ ને જ્ઞાને દરં કરાવ્યાં અને ભગવંતને નામે પ્રતિભાર્થાપી. પણ ભગવંતેતો શ્રી “આચારંગ” સુત્રની અંદર “હિંસા કરે તેને અહૈત, ગિર્યાત ને અખોહી એવાં ત્રણ પાપ થાય છે.” એવું કહ્યું છે. શ્રી વિર પછી ૧૦૦૮ વરષે પુર્વજ્ઞાન સર્વે નિષ્કેદ ગયું. તેથી ઠકાણે ઠકાણે પોશાળો મંડાવી.

શ્રી વિર પછી ૧૪૬૪ વર્ષે વડગચ્છ થયો.

શ્રી વિરના નિર્વાણ પછી ૧૬૫૪ મેં વર્ષે આંધળીઓ ગચ્છ થયો.

શ્રી વિર પછી ૧૬૭૦ વરષે ખરતર ગચ્છ નિક થો ખરતર ગચ્છના પેહેલો સુરી વખમાન હતો. પ્રથમતો તે ચૈત્યવાસી

(૨૦)

જૈન ધર્મ દર્પણ.

જૈનચંદ્રનો શિષ્ય થયો; અને પછી તે ઉદ્યાતન પાસે ગયો. તેણે સોમ બ્રાહ્મણીની દીકરી કલ્યાણવંતિ અને તેના બે દીકરા સિવેશ્વર તથા બુદ્ધિસાગરને દિક્ષા દઇને જનધર્મમાં આણ્યાં તેમાંથી સિવેશ્વરે, જીનેશ્વર એવું નામ ધારણ કર્યું.

શ્રીજીનેશ્વરસુરી, તેમના ભાઈ બુદ્ધિસાગરજી અને તેઓના શિષ્ય, જીનચંદ્રસુરી તથા અભયદેવ કે જેમણે નર અંગની ટિકા કરી છે. તેઓ સઘળા વિક્રમ સંવત ૧૦૮૦ ની સાતમાં આણહિલપુરના રાજા દુર્લભસેનની રાજ્ય સભામાં ચૈત્યવાસી જૈન સાધુઓની સભા થઇ હતી, તેમાં વાદ વિવાદ કરવાને માટે ગયા હતા. ત્યાં ચૈત્યવાસી સાધુઓના મતનું ખંડન કરીને “ખરતર” એવું ખરદ મેળવ્યું.

એવા ધર્મધુરંધર ખરતર ગચ્છને વિષે શ્રી જીનચંદ્રસુરી થયા. તેમણે સિક્કાંત વાણી ગ્રહણ કરીને દયા ધર્મ પરખ્યો, કે મકે ખરતરનો અર્થ ખરો ધર્મ થાય છે. એવો સત્યધર્મ સંવત ૧૭૬૭ સુધી ચાલ્યો. શ્રી તિર્થંકરે સુત્રની અંદર જૈનધર્મનો ઉપદેશ કર્યો છે, તે વિચારને અનુસરીને ખરતર ગચ્છના આચાર્ય શ્રી જીનચંદ્રસુરી સંઘપદો એવા નામનો ગ્રંથ કરીને પ્રવર્તાવ્યો છે. વખત પિતતાં ખરતર ગચ્છના સાધુઓ આચારે વિચારે મોકળા પડ્યા, ને કેટલાકે એ પોત પોતાના મતને અનુસરતો ફેરફાર કર્યો અને તેથી એ પંથમાંથી દસ શાખાઓ નિકળી.

શ્રીવિર પછી ૧૭૨૦ મેં વરષે આગમીઓગચ્છ નિકળ્યા શ્રી વિર પછી ૧૭૫૫ વરષે તપાગચ્છ થયો. તે ચિત્રવાલ

ગચ્છના જગચંદ્ર સુરીથી નીકળ્યો. એ તપા ગચ્છમાંથી બીજા તોર ગચ્છ પેદા થયા.

આગળ ઉપર લખેલા સતાવીસ મહાત્મા પુરોનાના નામ લંકોશાની પટાવળીમાંથી અમે ઉતારીને પ્રકટ કર્યાં છે. લંકોશાએ જ્ઞેશભેરના લંકારમાંથી નંદિ સુત્ર વિગરે પુસ્તકોના આંધરે લખેલી પટાવળીની સાથે ખરતર ગચ્છની તથા તપાગચ્છની પટાવળી મેળવી જોતાં વજ્રસેન સુધી નામ મળતાં આવે છે, પણ વજ્રસેન પછીના કેટલાક નામ તપા ગચ્છની તથા ખરતર ગચ્છની પટાવળી સાથે મળતાં આવતાં નથી. દરેક પટાવળીની સાથે ફક્ત નામનોજ તફાવત પડે છે. તે ઉપરથી અનુમાન થાય છે કે પોત પોતાના ગચ્છના આચાર વિચારને મળતાં આવે એવાં નામ પોતાની પટાવળીમાં દાખલ કરેલાં છે એવાં નામો ઉપર વિસ્વાસ રાખી શકાતો નથી ને તેને લીધેજ મહાવિર સ્વામીનો શુદ્ધ કેડો સોધી કાઢવો એ મુશ્કેલ થઇ પડ્યું છે.

મહાવિરસ્વામિના જન્મ નક્ષત્રે ભસ્મ ગ્રહ પડવાથી ખાર વરષનો દુકાળ પડ્યો; સાત મોઢા નિનવ થયા; સુરીના ચોરસી મત ચાલ્યા. હુડાવસાર્પિણીને જોગે, પાંચમો આરો દુશમ શમય અસંજતિ પુજનું અછેરું દસમું તેને જોગે, અને વાકાનેજડ એ પાંચજોગે કરીને ભવ્ય જીવના ભાવ હીણા પડ્યા. આગણત્રીસમો ગ્રહ વ્યાપ્યો તેથી પાંચે આશ્રવ માંડી હિંસા માર્ગ દખાડ્યો. ઉત માર્ગપ્રકટ્યો. સૌ શુદ્ધધર્મ શાખા ઢંકાણીને ઉપરાંટા માર્ગ ચલ્યા.

શ્રીજનેંદ્રની વાણી જે કેવળ દયામય છે એવો સત્ય જનન

માર્ગ કોળાઈને કેવળ અદ્રષ્ટ થયો. પ્રકૃતિની રચી મંડાળી. અનંત ચોવીસીની વાણી-મર્ગ હુણ્યો ને મતામતને લીધે લોકો ઘણા દુઃખી થયા.

જ્યન વલ્લભ ખરતરે પોતાના રચેલા શંઘપટા નામના ગ્રન્થમાં ભસ્મ ગ્રહના ભાવ કહ્યા છે. તેમ પ્રાયચદ સુરી ટળાના કરનારે પણ હુંડાવસર્પિણી, દસમો અઢેરો અને ભસ્મ ગ્રહ માન્યો છે. તે ભસ્મ ગ્રહ ઉતર્યા પછી શ્રીઃયા માર્ગ દીપતો થયો.

સંવત ૧૫૩૧ માં ગુર્જર દેશને વિષે અમદાવાદમાં ચો શવાળ વંશી લંકોશાહ વસતો હતો. તે નાણાંવટીનો વેપાર કરતો હતો. એક દિવસ એક જીવાન તેમની પાસે આવ્યો તેણે મહામેદી નામના સિક્કાના દોકડા લીધા. તેણે તે દોકડાની ચીડીમાર પાસેથી ચીડીયું વેચાતી લીધો ને હણવાને માટે ઘેર લઇ આવ્યો. તે પરથી લંકોશાહને એવા અધર્મથી ભરેલા વ્યાપાર ઉપર વૈરાગ્ય ઉપજ્યો તરતજ સંવેગ ભાવ આણી નાણાંવટીનો ધંધો કરવાની પ્રતિજ્ઞા કરીને તે દિવસથી સિદ્ધાંત લખવાનો ઉદ્યોગ આદર્યો.

બીજી પટાવળીઓ જ્ઞેતાં બીજી મતલબ લખે છે. કહેછે કે લંકોશા અમદાવાદની અંદર મહા પ્રજ્ઞવાળા શાહુકાર હતા અને તેઓ દફતરીનું કામ કરતા હતા તેથી તેઓ અક્ષર લિપિમાં ઘણા કાબેલ હતા, અને જ્ઞાન શક્તિ વખાણવા જોગ હતી તેઓ જાતના શ્રાવક હતા, અને ધર્મ ઉપર પુરણ ભાવ

હતો. એક વાર તેઓ લીંગ ધારી સાધુઓ પાસે અપાસરે આવ્યા. તેમને જોઈને જતિઓએ કહ્યું કે શાહુશ! ભંડારમાંથી ખુસ્તકો કહાડ્યા છે તે બહુ જીણ થઈ ગયાં છે, માટે શુદ્ધ લખી આપે તો ધર્મનું કારણ છે. લંકોશાએ લખી આપવાની હા પાડી ત્યારે જતિએ દશવીક કાળીક નામનું નાનું શૂત્ર કહાડી દીધું. તે લંકોશાએ લખવાની શરૂઆત કરી તે લખતાં.—

ધમ્મોમંગલમ્પિક્કિત્તુભહિંસાસંજમોત્તવો ॥

દેવાવિતંત્રમસ્તંતિજ્ઞસ્તધમ્મેસવાયણો ॥ ૧

અર્થ:— ધમ મંગળીક છે, ઉત્તક્રુષ્ટ છે, ધર્મના લક્ષણ શું? જીવની હિંસા નહીં. ૧૭ બેદ સંજમ પાળવો, ૧૨ બેદ તપ કરવો. એવા ત્રણ પ્રકારના ધણીને આર જાતના દેવતા અર્પી શબ્દ આર જાતના મનુષ્ય તે પુરૂષને નમસ્કાર કરેછે. જેનું ધર્મને વિષે શ્રદ્ધા મન છે તેહને.

એવું પદ આવવાથી તેમને વિચાર થયો કે શ્રા તિર્થકર નો સત્ય ધર્મ તો દશવીક કાળીક શૂત્રમાંજ દીસેછે ને! લીંગ ધારી સાધુઓ તો મોકળા પડ્યા છે, ને દયા ધર્મના માર્ગ ઠાંકીને હિંસા ધર્મ નિરૂપણ કરે છે. તેઓ સિક્કાંત લખવા પણ આપે એવા નથી એવું જાણીને લંકોશાએ દરેક સુત્ર સિક્કાંતની બેવડી પ્રતો ઉતારવા માંડી, ને એક એક પ્રત પોતા પાસે રાખીને બીજી નકલો જતિને પાછી દીધી. એવી રીતે દરેક સુત્રના ત્રણે લંકોશા પાસે થયા. તે વાંચી તેમણે અવકાશની વખતે પોતાને ઘેર સિક્કાંત સુત્રી ૫

રૂપણ કરવા માંડી તે સાંભળવાને માટે ઘણા ભયજી
 વે આવવા લાગ્યા. અને ઘણા લોકોને દયા ધર્મ રૂચવા માં
 ડયો, એવા સમામાં નાગજી, મોતીચંદજી, દલીચંદજી, શંભુ
 જી, આદી, માઈ, ખાઈ, છોકરાં સંતાન વિગેરે ઘોડા, ગાડીને
 ઊંટ આદી વાહનો લઈને જત્રાએ જવા નીકળ્યા, પણ રસ્તા
 માં ખડુ વરસાદ વરસવાને લીધે તેમણે આ શહેરમાં પડાવ કી
 ધો ત્યાં આગળ લંકોશાના વખાણુ સાંભળવાથી સંઘના સદ્
 બા લોકો લંકોશાના મહોદયની શુભ વાણી સાંભળવાને ગયાતે
 મને લંકોશાએ ઊપદેશ દેવા માંડ્યો, કે શ્રાવકનો ધર્મ છે કે
 દયા મારગે ચાલવુ શ્રાવકો પ્રથવી ન ખણે. ન ખણાવે. ખ
 ણતા પ્રતે અનુમોદ નહીં. તેમ ટાહુ વાણી પીવે નહી, નેવી
 વરાવે પણ નહી; એવી શિક્ષાંત વાણી સાંભળીને તેમના મ
 નમાં જૈન માર્ગ રૂચ્યો, એવુ લીંગ ધારી શંઘના ગુરુએ વિ
 ચારયું કે સંઘના લોકો લંકાશાને ઘેર શિક્ષાંત વાણી સાંભળ
 વાને માટે જય છે તેથી હવે આપણો કોણ ભાવ પુછશે? અ
 ને હવે શઘજો શંઘ પણ અહીં રોકાઈ રહેશે, એવા ભયથી
 તેઓ લીંગધારી શંઘની પાશે આવ્યા. અને કહેવા લા
 ગ્યા કે “હવે શઘ અહીંથી ચાલવોતો ઠીક, કારણ કેશ
 ઘના લોકો ખરચીને માટે દુઃખી થાય છે ત્યારે શંઘીએ કે
 હુ વરસાદના દહાડા ચાલે છે તેથી દડકાં, આણશીઆ, લી
 લકુલ ઇત્યાદી ત્રશજીવની ઘણી ઉત્પત્તી થઈ હશે, માટે કેમ
 કરીને જવાય, ત્યારે લીંગધારી ગુરુ બોલ્યા” શાહજી ધર્મના

કામમાં હિસ્સા ગણવી નહીં એવું સાંભળીને શંકવીએ
એ મનમાં વીચાર કર્યો, કે લંકોશાના મહોડાથી મહા નશીત
સુત્ર આદિ સિદ્ધાંત સુત્ર સાંભળીને તેમના પર ધર્મ ભાવ
વધ્યો છે. માટે આપણે હવે લીંગધારી સાધુઓનો યોગ શાંભ
ળવો નહીં એવા વિચારથી શંક વીખરાણો, કેટલાક પોતાને ઘે
ર ગયા, ને કેટલાક લંકોશાની પાસે શિદ્ધાંત વાણી સાંભળવા
રહ્યા, તેમાંના કેટલાક ભવ્ય જીવોને પૈરાગ ઉપજ્યો, તેથી ૪૫
જાણીએ દીક્ષા લેવાનો વિચાર પ્રગટ કર્યો ત્યારે લંકોશાએ કહ્યું
કે “હુતો હવે વ્રધ થયો, છુ તેથી મારાથી દિક્ષા પળાશે ન
હી પણ જો તમારી મરજી હોય તો સિદ્ધાંત સુત્ર પ્રમાણે ત
મને હુ દિક્ષા આપુ,” તેમણે હા પાડવાથી સિદ્ધાંત સુત્ર જાણ
વીને લંકોશાએ ૪૫ જાણને દીક્ષા દોધી, ત્યારે સાધ્ય સર્વો
જ ભાણોજી. નેણોજી, તથા જગમેજીને લંકોશાએ પુછ્યું કે
તમને કોઈ કહેશે કે તમે કેના ગચ્છના છો ત્યારે તમે શો જ
વાખ આપશો ત્યારે તેમણે જવાબ દીધો કે અમે તો તમારા
થી યોગ પામ્યા માટે લોકાગચ્છના છીએ એમ કહીશું તે દિવસ
થી લોકાગચ્છ પ્રકટ થયો,

લોકા ગચ્છના દયા ધર્મના પરપકે શાધુઓને દ્રવ્ય લી
ગીના શ્રાવક પુનરાદિકે ઘણા ઉપસગ કીધા પણ તેઓ ઠગ્યા
નહી, તેમણે ઘણું દુઃખ શહન કર્યું તે છતાં તેઓ સુદ્ધ કિ
યાએ આજ્યા. તેથી લોકોની અંદર તેમની જશ વિખ્યાતી બ
હુ વધી અને પાટણ વાસી રૂપોશા હતા તેમણે પણ શિદ્ધાં

(૨૬)

જૈન ધર્મ દર્પણ.

ત વાણી શાંભળીને વૈરાગ ઊંપજવાથી દિક્ષા લીધી તેમના
સિષ્ય રૂપ રૂપિ થયા ત્યાથી લોકાનો પહેલો પાટ થયો ત્યાર
પછી સુરત નિવાસી જીવાશાએ રૂપ રૂપિ પાસેથી જ્ઞાન લઈને
દિક્ષા લીધીને જીવો ઋષિ એ નામથી ઝોળખાવા લાગ્યા
એ લોકાનો બીજો પાટ થયો ત્યાં સુધી તે આચાર વ્યહ
વારથી સાધુઓ શુદ્ધ પણે વર્તે હતા. પણ ત્યાર પછેના
સાધુઓ આચાર વીચારથી અશુદ્ધ થતા ચાલ્યા ગવેખાણાથ
કી મોકળા પડ્યા વસ્ત્ર પત્રની મર્યાદા લોપી દીધી, અને ત્રિ
તીને વિષે નર્મ થયા એવામાં સુરતના વાસી વીરજ હાપાણા
તે દશા શ્રીમાળી વાણીયા કરોડધીપતી હતા તેની દીકરી કુન
ખાઈને દીકરો નામે લવજ બહુ તીવ્ર બુદ્ધિનો હતો તેથી તે
ને વ્રજાંગજ ઋષી પાસે લોકાના અપાશરે શુત્ર સિદ્ધાંત ભણ
વાને માટે મોકલ્યો ત્યાં આગળ લવજશા બહુ શુત્ર સિ
દ્ધાંત બેઠ પામ્યા તેથી કુલ ખાઈને વ્રજાંગજ ઋષિને ઘણું દ્ર
વ્ય દીધું ભણી ગણી રહ્યા પછી લવજશાએ વીચાર કર્યો કે
આ કાળ સાધુઓ ઘણા મોકલ હારી ને આચાર વિચારમાં સુ
ધ નથી. તેમ શુત્ર સિદ્ધાંતનાબેદ જાણતાનથી માટેમારેદિક્ષાલઈને
સુદ્ધધર્મપરપણા કરવાને માટે દિક્ષા લેવી જોઈએ. એવા વિચારથી
તેણે વીરજ વૈરાગી સંજમ લેવા માટે આજ્ઞા માગી. ત્યારે વી
રજ વૈરાગે કહ્યું કે તું જો લોંગગચ્છમાં દિક્ષા લે તોજ રજા
આપું તેથી લવજશાએ બહુ આનંદ કરી, અને ખીજા ગ
ચ્છમાં દિક્ષા લેવાની આજ્ઞા માગી પણ વીરજ વૈરાગે ન

આવી ત્યારે લવણશાએ વીચાર્યું કે હુમાણું એવોજ કાળ ખળ છે, તો લોકાગચ્છમાં દિક્ષા લઉં. એવો નિશ્ચય કરીને તેઓ વ્રજગંજ પાસે ગયા; અને કહ્યું સ્વામી! મને દિક્ષા આપો પણ તે સાથે તમારે અમારે એવો કરાર કે તમારા શિષ્ય તરીકે બે વરસ સુધી લોકાગચ્છમાં રહું ન પછી મારે ફાવે તે ગચ્છમાં દાખલ થાઉં. વ્રજગંજ ક્રપીએ મનમાં ધાર્યું કે તેમ તો તેમ દિક્ષા લીધા પછી બીજા કોના ગચ્છમાં જશે! આવા કરાવથી વીરજી વહોરાની આત્મા લઇને લવણશાએ દિક્ષા લીધી અને તે દિક્ષા ઉત્સવમાં વારાએ વિશેષ ધન વાપર્યું. સંવત ૧૬૮૨ માં લવજી ક્રપી થયા. તેઓ ઘણા સુત્ર સિદ્ધાંત ભણ્યા તે પંડિત તરીકે પંકાયો. બે વરસ પુરા થયાં એટલે ગુરુને એકાતમાં તેડી જઇને કહ્યું હે સ્વામી!

દશમઝયડાણકં જાદંબાજોવરજ્જર

તત્ત્વમનયત્ત્વણં નિગંથનાઝમસદ ॥ ૧

હત્યાદી વચનો શ્રી દસવીક કાલીક સુત્રના છઠા અધ્યયનો બોલ ૧૮ મો અધિકાર છે. એ પ્રમાણે સાધુઓના આચાર જોઈએ. પણ આજે કયાં એવા આચાર પળે છે. ત્યારે ગુરુજી બોલ્યા આજકાલ પાંચમો આરો વર્તે છે. તેમાં એવા આચાર વિચાર કેમ પળે ત્યારે લવજી ક્રપી બોલ્યા કે સ્વામી! ભગવંતનો શુદ્ધ માર્ગ તો ૨૧૦૦૦ વરસ સુધી ચાલશે માટે સ્વામી હવે મારા તમારા કરાર પ્રમાણે ૨ વરસ પુગ થઈ ગયા, માટે જો તમે લોકાનોગચ્છવોસરાવીને નીકળો તો તમે મા

રા ગુરુ ને હું તમારો શિષ્ય ત્યારે વ્રજંગલ યોલ્યા કે અ
 મારાથી તો આ ગરુડ મુકીને નીકળાય નહીં. તે ઉપરથી
 એકલા લવણ ઋષી લોકાગરુડ તજીને નીકળ્યા. તેમની સાથે
 ઋષી ભાણેલ તથા ઋષી મુખેલ ફરીથી દિક્ષા લઇને
 સંઘ કીધો. અને ઘણાક ગામ, નગર ફરતાં ફરતાં તેઓ
 ખંભાત ખંદર આવ્યા. ને પીઠને દરવાજે કપાસીની દુકાને
 ઊતર્યા. ત્યાં આગળ તેઓએ દશવીકંકાલીકના ભિક્ષુ અધ્ય-
 યનની ગાથા કહી સંભળાવી તે સાંભળીને ઘણા લોકો વૈષ્ણવ
 પામ્યા. ખંભાતની આશપાશ લવણ અણુગારની બહુ પ્રસંસા
 વધી તે સાંભળીને સુરતના વીરજ વોરા બહુ કોપાયમાન થયા
 કે મારા ગરુડનો ભેદ શીખીને લવણ બુદ્ધી પરપણા કરવા લા-
 ગ્યો. તે ઘણું અઠીક થયું એવું જાણીને તેમણે ખંભાતના
 હાકેમને વિનયપત્ર લખ્યો કે “લવણ સેવડેકું ખંભાતમેં નીકાલ
 ના ચાહીએ” યુ કાગળ વાંચીને ખંભાતના હાકેમે સિપાઇયોને
 હુકમ કર્યો કે લવણ અણુગારને યોલાવીને ડેલીએ બેસાડો.
 લવણ અણુગાર દાઢીએ આવીને બેઠા ને સજાય ધ્યાન કરવા
 લાગ્યા. એવી રીતે તેમને ત્રણ અપાસ થયા ત્યારે જતાં આવતાં
 બેગમની દાસીના જોવામાં લવણ ઋષી આવ્યા. તેથી બેગમને
 જાણને કહ્યું કે “નવાખને એક સેવડેકું દારપર રોકાહે, સરા
 દોન પઠ પઠ કરતાહે તીન દિવસકા ઊપવાસ હવા તોલી
 ખાતા પીતા નહીં હે” દાસીની આવી વાત સાંભળીને બેગમ
 બહુ કોપાયમાન થઇ, અને નવાખ આગળ જઈ હાથ જોડાને

ખોલી “ખુદાવંત હજરતને દાઢ ફકીરાપર કફ નજર કીયા તે દીનસેં આપકા ખાણ ખરાખ હુવા એસા સમજના; ધીને આપકી કયા તકશીર કીની હે કે એસા નસરી ફકીરકું રોકાહે દો દીન તીન દીન હુવા તોભી ખાનેપીનેકી વાત નહી હે સારે દીન પઢપઢ કરતા હે ઐર સાફીમકો ધ્યાન લગાયા હે અખ આપકા ખાના ખરાખ હુવા એસા પવિત્ર ફકીરાકી હજરતમેં ખેદુવા લીંની એ અચ્છા નહીં કીયા હેં અખ દાલત દગામ કા સુખ ચાહીએ તો ઉસીકું અખી છોડીદા.”

એવી હકીકત સાંભળીને હાકેમ ઘણે દિલગીર થયો અને લવણ અણગાર પાસે આવી પગે પડીને બોલ્યો “મહારાજા અમેરી કુછ તકશીર નહીં હેં સુરતકા શેઠજીકા કહેણા આયા ઉસલીએ મેરા અપરાધ હુવા હે સો તકશીર માફ કરના ચા-હીએ. મહારાજા અખ ક્ષમા કરકે આપ દુસરે સ્થાન જાનેકી કૃપા કીજીએ.

નવાખના મ્હોડાના વચન સાંભળીને લવણ અણગાર ત્યાંથી થી ઉઠીને કલોદરે આવ્યા અને ત્યાંથી અમદાવાદનો વિહાર કર્યો. અમદાવાદમાં આશવાળ આદિ બીજા ઘણા લોકો સિદ્ધાંત વાણી સાંભળીને પેરાગ્ય પામ્યા તેમણે અલ્પ કાળમાં જૈન મા-ગંનો ઘણો મહિમા વધારયો પછી તેઓએ સુરતભણી વિહાર કર્યો. સુરત આવીને સ્થાનકની રજા માગીને ત્રીતર્યા બીજે દીવસે ગીરજવોદ્ધરાની વૃધાવસ્થા જાણીને સ્વામીશ્રી તેમને ઘર ગોચરીને બહાને વદાવા ગયા. તે વખતે વોરા મેડીપર ખેડા હતા ત્યાં રજેહરણે પુંજતા પુંજતા લવણ અણગાર ગયા તેમને જોઈને વીરજ વોરા બોલ્યા ને તમે થું કુંઢોછે ત્યારે સ્વામી શ્રી બોલ્યા ને.

સર્વેયો.

દુંદતદુંદતદુંદલીખોસવ, વેદપૂરાણકીર્તિવમાંજોઈ;
 લેસાંમહિમેમાંલ્લખુંદત, તેસોદયામેલીધોહેજોઈ-
 દુંદતહેતવહોત્તીજપાવત, વળદુંદનપાવતકોઈ;
 એસોદયામેધર્મદુંદો, જોવેદયાવાંનધર્મનહોઈ. ૧

લવજી અણગર સુરતમાં ચોમાસુ રહીને ચાતુર ગાસ ઉતર્યા પછી વીહાર કરીને શ્રી ખંભાત મધ્યે આગ્યા ત્યાં માસ કલ્પ કરીને શ્રી અમદાવાદ ભણી રૂપા અમદાવાદના શ્રાવકો લવજી અણગરના પધારવાથી બહુ પ્રસન્ન થયા ત્યાં આગળ કાળપુરના રહેવાશી પોરવાડ જ્ઞાતના સોમજિ નામના રૂ. વરસની વયના શ્રાવક હતા તેમણે બહુ પૈરાગ્ય ભાવથી લવજી અણગર પાસેથી દીક્ષા લીધી ત્યાંથી લવજી અણગર નાહારેકર્યો ઘણા ગામ નગર વીચારતાં તેઓ પુરાનપુર આવ્યા ત્યાં આગળ શિદ્ધાંત વાણી સાંભળવાને ઘણા શ્રાવકો આવવા લાગ્યા શહેરમાં થોડા ઘણા દહાડા રહીને પછી એજ શહેરના ઇંદ્રપુર નામના પરામાં લવજી કૃષિ પધાર્યા તેમના પર શ્રાવકો નો બહુ ભાવ પધવાથી લોકાગમ્યતા જતીને બહુ દેશ થયો અને અમકીખાઈ રંગારી મારફતે ઝેરના લાડવો વારાવો તે ઝેરી લાડુનું પારણું કરવાથી લવજી સ્વામીનો જીવ ઘણો ગભરાવા લાગ્યો ને શરીર આકુળ બ્યાકુળ થયું તેથી શોમજી અણગરને પાસે યોલાવીને કહ્યું કે મારા આયુષ્યનો ભરોસો નથી એમ કહીને સાગારી સંતારો કર્યો ને થોડી વારે તેઓ દેવગત થયા તેથી શ્રાવકોને બહુ સોંક થયો માશ કલ્પ કરીને શોમજી અણગર શહેરમાં પ્રવેશ કરીને ચોમાસુ રહ્યા પર સા રતુ પુરાણ થવાથી સોમજી સ્વામીએ પુરાન પુરથી વીહારક

રયો તે ગામ શહેર ખાતે કરતાં ધરમ ઉપદેશ કરતાં કરતાં શ્રી
અમદાવાદ અગ્યાને આજ્ઞા મળી સ્થાનકમાં ઉતર્યા તે વખતે
સ્થાનકમાં ધરમશીરૂથી પણ ઉતરેલા હતા તેઓ પહેલાં લોકાના
જાતી હતા તેમની સાથે કેટલિક ધર્મ ચર્યા આત્મિક ને મત
ભેદ થવાથી શોમજી આગુગાર ખીજે સ્થાનકે જઈ ઉતર્યા થોડા
દીવસમાં અમીપાળજી તથા શ્રીપાળજી અને મારવાડના વતની
જીયોજી શોમજી આગુગારના શીષ્ય થયા મહામુની શ્રી શોમ
જી આગુગારે ૨૭ વરસ સુધી દીક્ષા પાળી ઘણાં પરિશ્રમ સહન
કર્યાં અને જઈત ધર્મને ઘણો મહિમા વધારીને સ્વર્ગે ગયા.
ત્યાંથી ખંભાતનો સંઘાડો કહેવાળો. તે સંઘાડા મધ્યે પરીપુત્ર
શ્રી હરખચંદજી સ્વામી ભાણજી સ્વામી, કૃત્યંદજી સ્વામી
લલુજી સ્વામી, ળિંગરે મહામુનીઓ હલ વિચરે છે.

—૦—

શ્રી ધર્મશીમુની નસનગરના દશાશ્રીમાળી વાણીયા હતા.
અને અમદાવાદમાં લોકાના શ્રીપુત્રના શિષ્ય થયા હતા. તે
ઓ ઉર સુત્રના જ્ઞાતા હતા. તેમનાં ગુરુ શ્રીપુત્ર શ્રી દેવલો
ક થયા પછી તેમને શ્રીપુત્ર પદવી મળવાનો હક હતો તે ન
મળવાથી અને ઊપાદયા પદવી પણ ખીજા શિષ્યને મળવા
થી લોકાગચ્છ વોસરાવીને સંવત ૧૭૦૯ માં ફરી દિક્ષા લીધી.
પછી ધર્મશીમુની દરિઆપીરનો જગ્યાએ રાત રહીને અમદાવાદ
માં આવીને ઉતર્યા ને આડ કોઠી પસોપવા લાગ્યા તે દિવસથી
તેઓ દરિઆપરી કહેવાળા. તેમના શિષ્ય અમીપાળજી તથા
શ્રીપાળજી હતા તેઓ પછીથી શોમજી આગુગારના શિષ્ય થયા.

—૦—

લીંબડીના સઘાડાની ઉત્પત્તિ

સંવત ૧૯૧૬ ની સાલમાં શ્રી અમદાવાદ પાસે આવેલા સરખેજ ગામમાં ધર્મશાસ્ત્ર કરીને રહેતા હતા તેમના પિતાનું નામ જીરાણ પટેલ કરીને હતું તેઓ જ્ઞાતના ભાવસાર હતા. ધર્મ શાસ્ત્ર બાળપણમાંથી જ બહુ ભાગ્યશાળી હતા. તેમણે લોકાના જા પાશે શુત્ર સિદ્ધાંતનો અભ્યાસ કર્યો. અને જન ધર્મશાસ્ત્ર વિષે નીપુણ થયા. બહુ સિદ્ધાંત સુત્ર ભગવાથી તેમનું મન આ સ્થિતિ સંસાર માંથી ઊડી ગયું અને દક્ષિણ લેવાનો દ્રઢ નિશ્ચય કર્યો, પણ મનમાં નિચાર કર્યો કે આજ કાલમાં ઘણા સાધુઓ મોકળકારી છે. માટે એવા સાધુઓ પાસેથી દક્ષિણ ન લેતાં કોઈ સિદ્ધાંત શુત્રને અનુસરીને ચાલતા હોય એવા મહામુની શ્રી પાસે દીક્ષા લઉંતો સાર્થક થાય. એવો વીચાર કરીને બીજા ૧૬ સંગાતી સાથે લઈને પ્રથમ તેઓ લવજી આણગાર પાસે આવ્યા અને ધર્મચર્યા ચલાવી તો તેમની વચ્ચે પરીપણાની અંદર સાત જોડનો ફર પડ્યો તેથી તેમની પાસે દીક્ષા ન લેતાં તેઓ દરીપરીના ધર્મશી મુની પાસે આવ્યા. ને ચર્યા ચલાવી તો પરીપણાની અંદર ૨૧ જોડનો ફર પડ્યો તેથી ત્યાં દીક્ષા ન લીધી અને પોતાની મેળે સોળ જણ સાથે અમદાવાદ બહાર આવેલાં પાદશાહી વાડીમાં શ્રી ભગવતની સાક્ષીએ દીક્ષા ધારણ કરી. દીક્ષા ધારણ કર્યા પછી મહા પંડીત શ્રી ધર્મશાસ્ત્ર સ્વામી પહેલી જોગરીએ કુંભારનાં ગયા ને આને પાણીનું પુચ્કુનું તો એક કુંભારણે કહ્યું

કે રક્ષા છે ત્યારે પુજ્યશ્રીએ કહ્યું કે તે વહેરાવો, એમ કહીને પોતાનું પાતડું ધર્યું ત્યારે પેલી બાઇએ પાતરામાં સુડલે કરીને ઉંચેગી રક્ષા નાંખી તે ઉડીને બહાર પડી; ન થાડી ઘણી પાતરામાં પડી તે રક્ષાકપડાવતી ચાળી ઉના પાણીમાં નાંખીને મહા મુનીજી પી ગયા. એક દીવશે ધર્મદાસજીને દરિયાપરીના ધરમશી મુનીએ પુચ્છ્યું કે સાધુજી, આપને પ્રથમ શું ભીક્ષા મળી? એટલે ધર્મદાસજીએ રક્ષા મળ્યાની વાત કહી. સાંભળાવી. તે સાંભળીને ધર્મશી મુની બોલ્યા કે તમેતો મહા ભાગ્યશાળી છો. જેમ રક્ષા વિના ઘર નહીં તેમ તમારા સેવક વગર ગામ નહીં રહે, તે પાતરામાંથી ઉડીને બહાર પડી તેથી તમારા જીવદા જીવદા ઘણા સંઘાડા થશે.

થોડી મુદતમાં શ્રી ધર્મદાસજીએ સિદ્ધાંત માર્ગને અનુસરીને જનમાર્ગ પ્રવરતાવ્યો અને દશેા દશ વિચરી જૈન ધર્મનો મહીમા વધાર્યો. ઘણા શ્રાવકો વૈરાગ્ય પામ્યા. અલ્પકાળમાં મહામુનીની પાસેથી દીક્ષા લઇને ઇષ્ટ શીષ્ય થયા. એમ ઘણા પરિવાર થયા. તેમાં રૂગનાથજી સ્વામીનો શીષ્ય ભીખમજી કરી ને હતો, તે આર પાણી વોરી લાવ્યો હતો તે પાણી ઘણું ઉતુ હતુ તે ઉઘાડુ રહી જવાથી તેમાં અચાનક એક ઊંદર આવીને પડ્યો. ત્યારે ગુરૂએ કહ્યું કે તેને જતને કરીને કહાડો; પણ પાણી ઘણું ગરમ હતું તેથી કાઢતાં પેહેલાં તે ઊંદરે પ્રાણ છોડ્યા. તેથી ગુરૂએ કહ્યું કે “પંચ ઇંદ્રોની ઘાત થઈ, અને તેનો બહુ મોટો દાખ થયો છે. ત્યારે ભીખમજી બો-

હયા કે “ મેં તેને ક્યાં માર્યો છે, એનું આયુષ્ય હુઝવાથી મુ
જો છે, અને હંદરના જેવા વીકલ જતી અંદાર પાપ સ્થાન.
કના સેવનારને ઊગારવામાં શો નફો છે” ? એવી રીતે ગુરૂ સાથે
ઘણી ચરચા ચાકી પણ ગુરૂ વચન પ્રમાણ ન કર્યા તેથી ગુરૂ
જીએ આર પાણી જીદો કર્યો. તે દિવસથી દયા માર્ગ ઉઘા
પીને સંવત ૧૯૧૫ ના ચઈત્ર સુદી ૯ ને શુકરવારના રોજ
તેર સાધુઓ જીદો પડ્યા. ત્યાંથી તેઓ “તેરાપંથી” કહેવાણા.
ઘણા વિખીત બોલ પરપવા લાગ્યા, તે એવી રીતે કે “મારતા
જીવને રોકાવે, છોડાવે તેમ કુમાધુઓને ધર્મ જાણીને દાન દે
તેને અંદાર પાપ લાગે”. એ તેર સાધુઓમાંથી રૂપચંદ્ર મુ
નીને ખાર જાણાએ મળીને ગુરૂ ઠરાવ્યા હતા; પરંતુ રૂપચંદ્ર
એ તેરાપંથીમાં સાર નહીં જોયાથી સંવત ૧૯૧૬ ની સાલ-
માં તે ગરબ છાંડી દીધો. અને સંવત ૧૯૩૬ માં શ્રી પાલન
પુરના શ્રાવકોએ પણ તેરાપંથનું અસત્ય મત તજ દીધો.

મુનીશ્રીના ૯૯ ચેલામાંથી ૯૮ ચેલાએ મારવાડ, મેસર,
માળવા અને પંજાબ ભાગી વિહાર કર્યો. તે સાધુઓ હાલ ખા
વીસ ટોળાના નામે ઓળખાય છે, અને ખાકી મોટા ચેલા
મુળચંદ્ર સ્વામી અમદાવાદની ગાદીએ હતા, તેઓએ ગુજ-
રાતમાં ફરીને જૈનધર્મનો ઘણોજ મહીમા વધાર્યો. તેમના સાત
ચેલા જઈને સાસનને શોભાવે એવા મહા પ્રાક્રમી થયા તેનાં નામ.

૧ ગુલાબચંદ્ર સ્વામી, ૨ પંચાણ સ્વામી, ૩ વનાજી
સ્વામી, ૪ હંદરજી સ્વામી, ૫ વણારશી સ્વામી, ૬ વીહલજી સ્વામી

૭ ઇચ્છાલસ્વામી.

મહામુનીશ્રી ઇચ્છાલસ્વામી અમદાવાદમાં ગાદીએ હતા તે વખતે લોખંડીના શ્રવકોએ ત્યાં જઇને ઘણીજ વીનતી કરવાથી તે મહા મુનીશ્રીએ લોખંડીમાં પતિત ચણિ વિદ્ કચેર્યાં. અને શ્રવકોની અતિશ્રદ્ધા અને આગ્રહથી ગાદીની રથાપના કરી. તેથી સંવત ૧૮૪૪ ની સાત્ર સુધી સઘળા સાધુઓ લોખંડીમાં એકઠા રહેતા હતા. પણ સંવત ૧૮૪૫ ની સાલમાં તો એ પ્રમાણે જુદા સંઘાડા થયા.

પંડીતશ્રી પંચાણલ સ્વામીના શીષ્ય રતનશી સ્વામી તથા કુંગરશી સ્વામી શ્રી ગોંડળ ગયા તે દિવસથી ગોંડળનો સંઘાડો થયો.

પંડીત શ્રી વનાલ સ્વામીના શીષ્ય કાહાનલ સ્વામી ખરવાળે ગયા ત્યાંથી ખરવાળાનો સંઘાડો કહેવાળો.

પંડીત શ્રી વણારશી સ્વામીના ચેલા જ્ઞેશંગલ સ્વામી તથા ઊદેશંગલ સ્વામી શ્રીચુડે ગયા ત્યાંથી ચુડાનો શંઘાડો કહેવાયો.

પંડીત શ્રી વોડલ સ્વામીના ચેલા જુખાણલ સ્વામી એ રખી જઇને ત્યાં રહ્યા અને તેમના શીષ્ય વશરામલ શ્રી ધ્રાંગધ્રે ગયા ત્યાંથી ધ્રાંગધ્રાનો શંઘાડો થયો.

પંડીતશ્રી ઇંદરલ સ્વામીના છેલા ચેલા કરશનલ સ્વામી શ્રી કચ્છમાં ગયા. અને દરીઆપરીની આવસ્યકની પ્રત વાંચી આઠ ફોટી પસોપી. ત્યાંથી કચ્છનો શંઘાડો કહેવાળો.

પંડીતશ્રી ઇચ્છાલ સ્વામી લોખંડીએ હતા, તેમના ચેલા રામલ કપી શ્રી ઉદેપુર ગયા ને ત્યાંનો સંઘાડો થયો.

એ પ્રમાણે જુદા જુદા શંકાડાની ઉત્પત્તિ થઇ છે. અને મહામુનીશ્રી ઇચ્છાજી સ્વામી લીંબડીમાં સ્વરૂપે થયા પછી તેમના ગુરુભાઈ ગુલાબચંદજી સ્વામીના શીષ્ય વાલજીસ્વામી, તેમના ચેલા હીરાજીસ્વામી તેમના શીષ્ય ઠાહાંજી સ્વામી અને તેમના શિષ્ય મહા પંડિત શ્રી અનરામજી થયા, તે માહાત્મા પુરૂષ ઘણાજ પ્રક્રમિ હતા. તેમના ગુણ પ્રક્રમ વિશે વિગત વાર વર્ણન લખીએ તો એક મોટો ઇતિહાસિક ગ્રંથ ભરાય, એ મહા ઉત્તમ તારણ તારણ પુરૂષથી લીંબડીનો શંકાડો જઈને શાસન શોભાવનાર થયો.

પંડિત શ્રી અનરામજીના જન્મ ચરિત્રનો સાર આંખવાની આતી જરૂર જાણીને અમે નિચે મુજબ પ્રકાશીએ છીએ.

હાલાર માતમાં જમનગર તાબાના ગામ શ્રી પડાણાના વિશ્વ ઓશવાળની જ્ઞાતીમાં માણિકચંદ શાહ કરીને ગ્રહસ્થ વર્ણિત વસતા હતા. તેમને મહા પવિત્ર શ્રી કંકુખાઈ નામનાં પત્નિ હતાં. તે પવિત્ર બાઈને પેટે રત્ન સરીખા અનરામજીનો જન્મ થયો હતો. મોડા વર્ષમાં માણિકચંદ શાહ પરલોકવાસી થયા અને તેથી સંસાર મહા અતીત્ય જાણી ધૈરાગ્ય આણીને માતુશ્રી કંકુખાઈએ તથા શ્રી અનરામજીએ સંજમ લેવાનો દેહ નિશ્ચય કીધો. પરભવના પુર્ણ પુન્ય પ્રાગેથી મહા પુરૂષ શ્રી હીરાજી સ્વામી તથા કાનજી સ્વામિનો મેળાપ થયો. જેથી તેમના માથે થોડી મુદત રહીને તેઓ શ્રી ગોંડળ આવ્યા, તેઓ એ-

કાંઈ દિવસની બપોરે જન્મવા માટે જતા હતા, એવામાં માર્ગમાં શ્રી જીસાઈજીના આચાર્ય મળ્યા તેમણે અજરામરજીની નાની ઉંમર અને કપાળનું તેજ જોઈ જાણું કે આ કોઈ ભાગ્યશાળી પુરુષ છે; એમધારી ઉતારે ગયા પછી પોતાના આકરને મોકલીને શ્રી અજરામરજીને પોતાની પાસે બોલાવ્યા ને પુચ્છ્યું ને તમે કોણુછો, ક્યાં રહોછો અને અને શા કારણુશર આ વ્યા છે; ત્યારે શ્રી અજરામરજીએ પ્રત્યુત્તર દીધો કે “હું ગામ શ્રી પડાણના ઓશવાળ વાણીઓ છું; અને આ સંસારમાં જૈન ધર્મ શીવાય બીજા કોઈ ધર્મ ઉત્ક્રાંત નથી, એમ ધારી આ બળતો સંસાર છોડીને સંજમ લેવાનો વીચાર છે તેથી અહિં શ્રી હીરાજી સ્વામી ખિરાજે છે તેમની સાથે આવ્યો છું એવું સાંભળીને શ્રી જોસાઈજી બોલ્યા ને, “જૈન ધર્મ એ ફક્ત મેલા—ધેલા એકાંતમાં દુઃખ દાયક સ્થિતિમાં રહેવાનો છે. એવો ધર્મ તમે કેમ અંગીકાર કરો છો, માટે તમે મારી પાસે આવોતો મારી તમાંમ માયા મિલકત અને ગાદીના તમને વારસદાર બનાવી દઉ” આવી લાલચથી અજરામર ન લલચાતાં ઉત્તર દીધો કે “હું આ સંસાર રૂપી સંકટ મય મહાસાગર ઉતરવા માટેજ સંજમ લેવાને આવ્યો છું; તે ને બદલે ઉલટો મોહ જળમાં ફસાઉ એવું તો કદાપી બનનાર નથી. તમે આજ પછી આતી રીતે કોઈને ફાવવાનો પ્રયત્ન કરશો નહી” એમ કહીને શ્રી અજરામરજી પોતાને ઉતારે આવ્યા એજ વરષમાં એટલે સંવત ૧૮૧૯ ના મહાસુ

(૩૮)

જૈન ધર્મે કથણ.

ક પ ને રોજ શ્રી અન્નરામરજિએ તથા તેમનાં માતૃશ્રી કં
કુમારજિ શ્રી ગોંડળમાં સાચી દીક્ષા આરણ્ય કરી અને એ ચો
માસાં શ્રી આલાવાડમાં કરીને શ્રી સુરત ચોમાસુ કરવાને માટે
વીહાર કર્યો,

મહાપંડીત હીરજી સ્વામી. કાનજી સ્વામી અને મહાપુરુષ
શ્રી અન્નરામરજી સ્વામી શ્રી ભરૂચ ગયા ત્યાંથી ઉઠી સુર
ત ભણી વીહાર કર્યો. રસ્તે ચાલતાં વિશ્રામ અર્થે તેઓ એ
ક સુંદર વ્રક્ષ નીચે બેઠા તે વખતે ત્યાંથી થઇને તપા ગચ્છના
શ્રી પુજ્ય જતી શ્રી ગુલાબ ચંદજી મ્યાનામાં બેસીને ભરૂચથી
શ્રી સુરત જતા હતા. જે આડ નિચે અન્નરામરજી સ્વામીબે
ઠા હતા ત્યાંજ આવીને પુજ્યજતી શ્રીએ મુકામ કર્યો મહા
મુની શ્રી અન્નરામરજી સ્વામીના પગના લક્ષણોપર તેમની ન
જર ગઇ તથા મુખ મુદ્રા અને બીજાં લક્ષણો જોઇને પુજ્યશ્રી
ઘણા ખુશી થયા કે હું કેટલીક મુદત થયાં મારે માટે ઉત્તમ
શિષ્ય શોધતો હતો, પણ આજ સુધી મને તેવો પુરુષ નહ
તો મળ્યો, પણ સારે નશિબે આ પુરુષ આજે મળ્યો છે. એ
વું જાણીને પુજ્ય શ્રી અન્નરામરજી સ્વામીને પુછ્યું કે "તમારે
આ સાલ કયાં ચોમાસુ કરવાનો વિચાર છે? ત્યારે શ્રી અન્નરા
મરજી સ્વામીએ ઉત્તર દીધો કે અમારે આ સાલ શ્રી સુરત
ચોમાસુ કરવાનો વિચાર છે." તે ઉપરથી શ્રી પુજ્યે કહ્યું કે
હું તમને અગત્ય જોગ વિદ્યાનો અભ્યાસ કરાવું તો તમે કર
વાને ખુશી છો. "ત્યારે અન્નરામરજી સ્વામીએ અભ્યાસ કે

રવાની બહુ ખુશી ખતાવી. થોડીવાર રહીને પુજ્ય પુજ્યનેર સ્તો ગયા. અને શ્રી અન્જરામરનિસ્વામીવજેરે શાધુઓએમાસુગાળવાને માટે શ્રી સુરત ગયા એમાશાના ચાર માસમાં શ્રી પુજ્ય અન્જરા મરનિને ઘણો અભ્યાસ કરાવ્યો, અને મહાપુરુષ અન્જરામરજી સ્વામીએ સુરતમાં જુદાં જુદાં પરાંમાં લાગે લાગે છ એમાસાં કર્યાં તેથી તેમના અભયાશમાં બહુ વધારો થયો મહા પંડીતની પદવી પામ્યા અને ત્યાંથી પછી શ્રી લીબડી એ પધાર્યા સંવત ૧૮૪૫ માં આચાર્ય પાણે આતુરવી સંઘના મુખી કર્યા તે મહાત્મા પુરુષ જૈન ધર્મનો ઘણો મહિમા વધાર્યો. ઘણા ભવ્ય જિવોને ઉપદેશ આપી સંસાર સમુદ્રથી તાર્યા.

મહાપુરુષ શ્રી અન્જરામરજી સ્વામિનો જન્મ સંવત ૧૮૦૯ ની સાલમાં થયો હતો. તેમણે સંવત ૧૮૧૯ ની સાલમાં દિક્ષા લીધી. સંવત ૧૮૪૫ ની સાલમાં આચાર્ય પાણે થયા અને સંવત ૧૮૭૦ ના શ્રાવણ વદ ૧ દેવગત થયા અને તેમની પાઠે તેમના મોટા શિષ્ય દેવરાજજી સ્વામી થયા.

(ગરબી.)

“ શેઠ સગાળશા શાધુને સેવે, વાણીયો પાળે વૃત. ” (એ રાગ)

દેવ દેવાધીને પાચે લાગુ, પ્રણમિ ગણધર પાય;

અજઅમર ગુરૂના ગુણ ગાતા, મુજ મન હરખ ન માય;
કુનિઆમાં ગુરૂ ન એવારે, અન્જરામર સ્વામિ જેવા. ૧

પ્રાંત હાલારમાં ગામ પડાણું, જન્મ ભુમિનું ઠામ;

એસવાળ કુળમાં પ્રકટયા દિવાકર, અન્જરામરજી સ્વામિ. ૬૦૨

(૪૦)

જૈન ધર્મ દર્શણ.

સંવત અઠાર ઐગાણી સાલે, ઝોંડળ સ્થેર મોઝાર;
 માતા સાથે સંજમ લીધી, સફળ ક્રિયા અવતાર. ૬૦ ૩
 સંજમ લઇને થયા મુનીશ્વર, ચરણ કરણ ગુણધાર;
 ઉત્તરવિહારી શુદ્ધ આચારી, બહુ વિદ્યા ગુણના ભંડાર. ૬૦ ૪
 શર્પ ભાષામાં પ્રવીણ હતા. ઉપદેશમાં જળધાર;
 ગામ, નગર, પુર. વિચરી ઘણા, ભવ્ય જીવને દીધા તાર. ૬૦ ૫
 આ કળિકાળે કદપતરસમ, પ્રબળ પૂણ્યે નિધાન;
 સમતા સાગર ગુણ રત્નાકર, મહિમા એ મેરુ સમાન. ૬૦ ૬
 ગુણ અનેક ગુરુ ગ્રંથીત છે, કહેતાં નાવે પાર;
 કરજેડિ વિરચંદણ કહે વેગે, વરજ્યો શિવ વધુનાર. ૬૦ ૭
 મહામુનીશ્રી દેવરાજજી સ્વામિકચ્છમાંના કાંડાકરા ગામના
 હતા, તેઓએ અને તેમના સંસાર પક્ષના કાકા નાગજી સ્વા
 મિ બન્ને જણાએ સંવત ૧૮૪૧ ના ફાલ્ગુન શુદ્ધિ પ ને રોજ
 સાથે દિક્ષા લીધી, અને સંવત ૧૮૬૦ માં આચાર્યપણે ચ
 તુર્વી સંઘના મુખી થયા, તેમણે સંવત ૧૮૪૭ માં શ્રી કચ્છ
 દેશમાં વિહાર કર્યો હતો. તે વખતે શ્રી. કચ્છદેશને વિશે સાધુત
 થા ગ્રાવકોની શ્રદ્ધા આઠ કોટીની થઇ હતી. કારણ કે આ દે
 શમાંથી દરિઆપરિના આવસ્યકની પ્રત કચ્છમાં ગઇ હતી ત
 થા સાધુઓ પણ બહુ વિધિન નહિં હોવાને લીધે કચ્છ દેશમાં
 આઠ કોટીના વધારો થયો હતો પણ અજ્ઞાન તીમી
 રના હરનારા મહા પુરુષો શ્રી દેવરાજજી સ્વામિએ ત્યાં જ
 ધને આઠ કોટી સખંધી ખુબ ચર્ચા કરી અને તે સખંધી ગા

રવાઠ, મેવાઠ, અને બુદી કોટા વગેરે દશાવરો. આતેથી પુ-
રાવા મંગલવિને છ કોટી સિદ્ધ કરી આપી અને તે દિવસથી
શ્રીકૃષ્ણ દશમાં છકોટીનો બહુદેસા ચોક્યો; ઘણા શ્રાવકોએ આઠ
કોટી વોસરાવીને છ કોટી અંગીકાર કરી; તેમ શાધુઓમાં હર
વખત સદરહુ બાબતપર ચર્ચા થવાથી આઠ કોટીનો જીદો સંધા-
રો થયો. શ્રી દેવરાજજી મહામુનીએ કચ્છમાં શુદ્ધ શ્રદ્ધા પ્રત-
તાવી, અને દેવજી સ્વામિ વિગેરે તેમના શિષ્ય થયા, તેઓએ
જૈનધર્મનો ઘણો મહિમા વધાર્યો, અને સંવત ૧૮૭૮ ના આ
શ્વિન વદ ૨ ને રોજ શ્રી લોખંડી શહેરમાં દેવગત થયા. તેમના
પછી તેજ વરષમાં ચતુરવીસંઘના મુખી મહા મુની શ્રી ભાણુ-
જી સ્વામિ ગયા. તેમણે સંવત ૧૮૫૫ ની સાક્ષમાં દિક્ષા લીધી
હતી, અને સંવત ૧૮૮૩ માં દેવગત થયા. તેમની પાછળ મહા
પંડિત શ્રી દેવજી સ્વામિ થયા, મહા મુની શ્રી દેવજી સ્વામી
વાંકાનેરના હુવાણા હતા. તેમનો જન્મ સંવત ૧૮૬૦ ની શ્રા-
વણમાં હતો. તેમણે પોતાની દશ વરષની ઉમરે સંવત ૧૮૭૦ના
પોશ વદ આઠમ ને રોજ શ્રી કચ્છમાં આવેલા રાપરમાં મહા
મુનીશ્રી દેવરાજજી સ્વામિ પાસે દિક્ષા લીધી અને સંવત ૧૮૮૬
માં અ.ચાર્યપણે ચતુરવીસંઘના ઉપરી થયા, મુનીશ્રી દેવજીસ્વામી
ઘણા પરાક્રમી થયા; ઘણા ભવ્ય જીવેને સંસારની મોહ જાળ
માંથી મુક્ત કરયા. અને દશાવરોમાં વિહાર કરી જઈને દયા
ધર્મનો પાયો મજબુત કર્યો મહામુની શ્રી દેવજી સ્વામીનાં ઘ-
ણા શીષ્યો હતા, તેમાં ગુરુજાના રહીશ કાનજી સ્વામી સંવત

(૪૨)

જૈન ધર્મ દર્શણ.

૧૮૯૧ ની સાલમાં તેમના વંડા શીબ્ય થયા. ત્યાર પછી સંવત ૧૯૯૫ માં શ્રી રાપુરના સવજી સ્વામી શીબ્ય થયા. ત્યાર પછી રાધણુ ગામના રહીશ નથુજી સ્વામી થયા. ને તેમની બહેને પણ તેજ દહાડે દીક્ષા લીધી.

મહામુની શ્રીએ સંવત ૧૯૦૦ ની સાલમાં વીહાર કરીને શ્રી કચ્છના ગામ ગુંદાળે પધાર્યા ત્યાં મહા પંડીત શ્રીએ મેઘધારા સમાન શીદ્ધાંત વાણીના ઉપદેશ કરવાથી ઘણા ભવ્ય જીવોના કઠોર મનસ્કોમળ થયા. અને ઘણા વૈરાગ્ય ભાવે ઉત્તમ પુરુષોએ દીક્ષા લીધી તે હકીકત નીચે મુજબ.

સંવત ૧૯૦૧ની સાલમાં સુંદરજી સ્વામી, દીપચંદજી સ્વામી, તથા દેવકરાજી સ્વામી શંસાર પક્ષે સગાભાઈ થતા હતા તેમાં મેઠાભાઈ દેવકરાજી સ્વામી તો પરણેલા પણ હતા તેથી તેમને દીક્ષાની આજ્ઞા ન મળવાને લીધે તેઓએ એક વરસે દીક્ષાએ નાના થયા. તેમાંના સુંદરજી સ્વામી સ્વર્ગવાશી થયા છે તથા મહામુનીશ્રી દેવકરાજી સ્વામી સંવત ૧૯૪૧ ની સાલમાં લીંબડીમાં સ્વર્ગવાશી થયા છે. તેમજ શ્રી ગુદાળામાંથી જયંદજી સ્વામી તથા જીવણજી સ્વામીએ સંવત ૧૯૦૩ ની સાલમાં શ્રી માંડવી મધ્યે દીક્ષા લીધી તેઓ સંસાર પક્ષે બાપ દીકરા થતા હતા. તે સાથે મહા પુરુષ શ્રી જીવણજી સ્વામીની માતૃશ્રી એ પણ દીક્ષા લીધી હતી. તેમાંથી મહારાજ શ્રી જયંદજી સ્વામી સ્વર્ગવાશી થયા છે, વળી તે જગામાંથી લાધાજી સ્વામી તથા મેઘરાજજી સ્વામી શંસારપક્ષે સગાભાઈ થતા હતા, તેમને

પુન્ય શાહેએ ઝાલાવાડમાં પધાર્યે પછી વાંકાનેરની અંદર
સંવત ૧૯૦૩ ની શાલમાં શ્રી લાધાજી સ્વામીને દીક્ષા લીધી
અને સંવત ૧૯૦૪ માં મેઘરાજજી સ્વામીને શ્રી લીંબડી મંચે
દીક્ષા આપી. એજ ગામના એટલે શ્રી ગુદાખાના મહાત્મા
શ્રી કાનજીસ્વામીના સંસ્કાર પદાના લઘુખાંધવ સંઘજી સ્વામીને
શ્રી લીંબડીમાં સંવત ૧૯૦૬ ના પોશ વદ ૮ ને દીવસે દીક્ષા
લીધી શ્રી મકનજી સ્વામીએ પણ સંવત ૧૯૦૯ ની શાલમાં
શ્રી લીંબડીમાં દીક્ષા લીધી એવી રીતે શ્રી ગુદાખા ગામમાંથી
ચાર ઘરના ૧૧ માણસોએ દીક્ષા લીધી તેમાં ૧૦ સાધુજીને
એક આર્યાજી થયાં આ પ્રમાણે પુન્ય સાહેબ શ્રી દેવજીસ્વામી
નો પરિવાર વધ્યો તેઓ મહા પુરૂષ થયા અને તેમની
વાંણી સાંભળીને ઘણા ભવ્ય જીવો બુઝ્યા.

શ્રી દેવજી સ્વામિની

લાવણી.

શ્રી દેવરાજજી સ્વામિના છે, શિષ્ય દેવજી સ્વામિ,
જેના ગુણ છે અપરમપાર, નથી કાંઈ ખામી;
પંડીતરાજ, કવિરાજ, સુત્રના જ્ઞાતા,
દર્શન દેખી ભવ્ય જીવ, પામે બહુ શાતા,
જશ કિરતી જેની, જગમાંહિ ફેલાવો પામી,
હું નિત્ય કરું ગુણ ગ્રામ, દેવજી સ્વામિ,
મહા પ્રતાપી પુરાણ સુર પેર જાયા,

(૪૪)

જૈન ધર્મ દર્શણ.

મહ માયા લોભને કામ, ક્રુષ્ટ વાચ્યાઃ
ધન્ય ધન્ય તમારા માત પિતાને લાઈ,
જે કુળમાં પ્રકટયા આપ શરિખાં દેવતાઈ.
બહુ શિષ્ય તથો પરિવાર આપનો શોભે,
પરમતવાળા પણ નોંધ મનમાં દોભે,
ઈત્યાદીક શુભ ગુણ હતા વળી અઠકેરા,
કરું હસ્ત જોડીને અરજ ટાળે ભવ ફેરા.

પુજ્ય સાહેબ શ્રી દેવજિ સ્વામીએ જૈન ધર્મના મહિમા
વધાર્યો અને શંવત ૧૯૨૦ના જ્યેષ્ઠ સુદી ૮ ને રવિવારને રોજ
૬૦ વરષની વયે શ્રી પીયુષદ (લીખડી) શહેરમાં સ્વર્ગ વાશ
થયા તેમની પાછળ મહામુની શ્રી ગોવત્તજિ સ્વામી પાટે બે
હા અને મહા પુરુષ શ્રીકાનજિ સ્વામી ચતુરવો સંઘના આચાર્ય
થયા —

શંવત ૧૯૧૫ની શાક્તમાં મહાપુજ્ય શ્રી દેવજિ સ્વામી
ના ગુરુભાઈ અવચલજિ સ્વામી તથા તથા તેમના શીષ્ય મુ
ની હેમચંદજિ સ્વામી તેર સાધુ શહીત ધરમ શાળામાં ઊ
તરીને જીવે સંઘાડો પાડ્યો, તે દીવશથી લીખડીમાં શ્રી સંઘ
વીના અપાશરો કેવાય છે.

મહા પંડીત શ્રી કાનજિ સ્વામી કચ્છના ગામ ગુલાણના
વીસા આશવાળ વાણીઆ કુળમાં જનમ્યા હતા. તેમના પીતા
શ્રી નું નામ થા. કોરશી અને માતાનું નામ મુળીબાઈ કરી
ને હતું તેમણે ત્રણ વરષનું પરણેતર છોડી શંકાર અસ્થિર

મટાવળી.

(૪૫)

જાણીને ઘણા વર્ષરાખ્ય ભાવથી સંવત ૧૮૯૨ ના શલગુન
સુદરના રોજ દિક્ષા લીધી અને સંવત ૧૯૨૦માં આચાર્ય ત
રીકે થયા, ઘણાં ગ્રામ, નગર ફરી, ઘણા ભવ્ય જિવોને શ
શારની મોહ જળમાંથી ખચ ધ્યાતેમાયેના રંગજિ સ્વામી અ
ને દેવચંદ્રજિ સ્વામી વિગેરે શિષ્યો થયા.

કુળ્ય શ્રી કાંતજિ સ્વામીની

(ભાવળી)

તમે સેવો સુ ગુરુ શુભ ધ્યાન, મનોહર મારા.

સુખ આનંદના કરનાર, પાપ હરનારા,

સુની રાજ શુભ શુભદ્ર, ભજે તમે ભાઈ;

ગુરુ વિના જગતમાં નહિ, શેત્ય શખાઈ.

ફહાનજી સ્વામિ સુખકાર, જગતના ખંધુ,

ગરવાને ગભીર, સુમતિના શિધુ,

સ્વ, પરમત ફેરા જાણુ, અતિ કરુણાળા.

વળી કૃપા રસે ભરપુર; વહે જ્યમ નાળાં.

જશ ઉપદેસે જગ જંતુ, તર્યા ભવ અખધિ;

તુમ શરણે આવ્યા જેહ; ક્રમનિ તશદગ્ધિ

થયા પંચ મહાવ્રત ધાર, જગત ઉદાશી,

જ્ઞાની ગુરુની અંગ તોડી ભવ રાશી.

શિધાંત પ્રણિત શુદ્ધ ધર્મ, તેને અનુશરતા,

કરતા છન ફેરો જાય; પાપથી કરતા,

કંચનને કામની દાઈ, તજ્યાં જેણે છતાં;

પાંખડી જીત્યા બહુ, શિક્ષાંતે તેસ્તા.

પુજ્ય શાહેબ કેસ જાપ, જપુ દીન રાતી,

મારી જ્ઞાન રૂપ અથવા, વાળો તુમ જાતી,

પુજ્ય હુ સેવક તમે સ્વામી; ધરો મુજ અરજ,

વદે જેઠમદલ મુની એમ, એજ મુજ મરજ,

મહા પુરુષ શ્રી કાનજી સ્વામીએ ઘણો જન ધર્મ દિપા
જ્યો દેશ વીદેશ વીચરીને ઘણાં ભવ્ય જીવને તાર્યા અને મ-
હાત્મા પુરુષે કચ્છ દેશમાં વિહાર કરવાથી પુજ્ય સાહેબનો વ-
ખાણ વાણી સંભળીને અઢાર જાણ બુઝ્યા હતા. તેમાં એક
ધરના ત્રણ જણે સાથે દીક્ષા લેઈ શીઘ્ર થયા. તે ઉત્તમ પુર-
ષોના નામ. આશકરજી સ્વામી. માણેકચંદજી સ્વામી, જેઠનલજી
સ્વામી, એ પ્રમાણે બે કીકરાએ અને બાપે સંસાર મહા અ-
નીત્ય જાણી ઘણા પૈરાગ ભાવે સંજમ લીધા. એ પ્રમાણે ઘણા
શીષ્યનો પરીવાર થયો. એવા તરણ તારણ મહા પ્રાકમી પુરુષ
થયા. તથા પુજ્ય શ્રી ગોવંદજી સ્વામી પણ ઘણા ઉત્તમ પુરુષ
હતા તેમને શ્રી પાનાચંદજી વીગરેશિષ્ય થયા તેઓ શ્રી લીંબ
ડીમાં શંવત ૧૯૩૫ની શાલમાં સ્વર્ગવાશી થયા અને મહા પુજ્ય
શ્રી કાનજી સ્વામી શંવત ૧૯૩૬ના મહા વદિ ૫ ને રવિવારને
રાજ શ્રી પીયુમંદ પુરી (લીંબડી) મધ્યે સ્વર્ગ વાશી થયા તેમની
પાદે શ્રી નથુજી સ્વામિ બેઠા અને આચાર્ય પદે મહા પંડિત
શ્રી દિપચંદજી સ્વામિ થયા.

મહા પુરુષ શ્રી નથુજી સ્વામી રાયાજી ગામના વીશા એ

સવાળ હતા, તેઓએ સંવત ૧૮૯૫ના કારતિક વદ ૭ ને દી
ને શ્રી માંડવી શહેરમાં દીક્ષા લીધી અને સંવત ૧૯૩૭ની શા
લમાં પાઠે બેઠા તેમણે ઘણો જ્ઞાન માર્ગ દીપાવ્યો અને ગુણ
લચદળ સ્વામી આદીબીજા અનેક સીવ્ય થયા. મહા પુરુષશ્રી
નથુજી સ્વામી સંવત ૧૯૪૦ના શ્રાવણ વદિ ૮ને રોજ શ્રી લીં
બડીમાં સ્વર્ગ વાસી થયા,

પુજ્ય શ્રી દિપચંદળ સ્વામી શ્રી કચ્છના ગામ ગુદાશના
ળાના વાસી અને જાતના ઓશવાળ છે તેઓ પોતાના સંસાર
પક્ષના બે વડીલ ભાઇ શ્રી સાથે સંવત ૧૯૦૧ના મહાવદી ૧
ને રોજ દીક્ષા લીધી અને સંવત ૧૯૩૭ની શાલમાં આચાર્ય
પદવો મેળવાને તરતજ શ્રી કચ્છ દેશ ભણી વિહાર કર્યો,
ત્યાં ચાર વર્ષ રહી ઘણો જનધર્મનો મહીમા વધાર્યો. શીવ્યો
થયા. તે મહાત્મા પુરુષ પુજ્ય પદવી ભવે લીંબડીમાં ખીરાજે છે.

સવૈયો એકત્રીસો;

સંવત ઓગણીસેં બેંતાળીસ,

શ્રાવણ શુદ્ધિ પાંચમ ચીકાર;

પટાવળી શ્રી જ્ઞાન પંથની,

તે શુભ દીવસે થઇ તૈયાર.

પરમ જ્ઞાનવાળા પુરુષો જો,

પરમ જ્ઞાનથી પામ્યા પાર,

એવા પુરુષની પટાવળીઆ,

રનેહ સહીત વાંચો સુખ કાર.

इतिश्री प्रथम दर्शन.

श्री पटावली समाप्त.

(૪૮)

જેન ધર્મ દર્શણ.

દ્વીતિય દર્શન.

શ્લોક.

વિદ્યાકલાપ્રકુશલઃ સુવિચારદક્ષો ॥

જ્ઞાનપ્રદોઽબહુવિદ્યાનાવિચારયોગેઃ ॥

જ્ઞાનાંબુધેર્મયનેમંથનદંડરૂપ ॥

શ્રીદીપચંદ્રગતિમાન્વયતાન્મુનીન્દ્ર ॥ ૧

ભાવાર્થ—ચૈદ વીધામાં પ્રવીણ અને તે વિદ્યાના ધરમ
ને અનુસરતા, રૂઢ. વીચારમાં ચતુર શ્રવક લોકોને અને
કે ચુકિત, વીધી અને વીચારથી જ્ઞાન આપવામાં અતિ નિપુણ
જ્ઞાન રૂપિ દહિના ભરેલા મહાસાગરને મંથન કરી માંખણ રૂ
પી તત્ત્વ કાઢનાર રવૈયા રૂપ મહા બુદ્ધીસાળી મહા મુની રાજ્ય
પુજ્ય શ્રી દીપચંદ્ર આ જગતમાં શ્રાવક લોકોના ઉદ્ધાર અ
ને કલ્યાણને અર્થે આ જગતમાં જય જય પ્રણાથી વર્તેઓ

એવા મહામુની રાજ્ય શ્રી દીપચંદ્ર મુની ગામે ગામ કરીને
ધણેજ નવ મારગ દિપાવે. ધર્મનો મહીમા વધાર્યો આ
ને ભવ્ય જિવોને ધર્મ બોધ આપી આ સંસાર સમુદ્રમાં
થી તાર્યા મહાગજ શ્રી દીપચંદ્રાજ મુનીના ધર્મ બોધથી આ
કરપાઈને શ્રી સુદામહાના વાસી શાશ્વત્તુલ્લભિએ તથા લોખંડી
નીવાસી શા શંઘનિ નાનજિન્યા વંશના શા જિવણુજિએ
તથા તેમના પુત્ર નાગજિએ શ્રી કચ્છના માંડવી નગરમાં સંવ

ત ૧૯૩૪ની શાલમાં દિક્ષા લઈને શીબ્ય થયા. પછી પુન્ય સાહેબશ્રી મુની દેવકરણુ સ્વામી તથા શિબ્ય મંડળ સહીત શ્રી કચ્છમાંથી વીહાર કરીને રણમારગે શ્રી મોરબી નગરમાં પધર્યા. સ્વામીશ્રીના દર્શન કરીને જૈન લોકો આનંદ પામ્યા. ત્યાંથી ઓડુએ થઈને શ્રવણવાણ કાંપ અને વઢવાણ શહેરના જન લોકોને દરશનના લલ દઈને શ્રીખારવે થઈને પ્રખ્યાત એવીજે શ્રીપીયુષ્મંદપુરી તેમાં સંવત ૧૯૪૧ના ફાલ્ગુન વદી ૧૩ને શુકરવારને શુભ દિવસે પ્રવેશ કર્યો. તેથી તે દીવસે બહુ આનંદ ઊત્સવ થઈ રહ્યો, અને જન લોકો પુન્યશ્રીના દર્શન કરીને પરમાનંદ પામ્યા.

પરમ પુન્ય શ્રી દીપચંદ્ર મુનીના પધારવાની વાત સંભળીને સાધુઓના ઘણા સમુદાય એકઠો થયો, તથા શ્રી જેતપુર ધોરાજી, જુનાગઢ વિરમગામ, ભાવનગર, ધોલેરા, અમદાવાદ, ગોધામી, ખેડા, કંદારણા, ભુજ, વઢવાણ અને પાણસીણા વિગેરે ઘણા ગામોના આવકો મહામુનીશ્રીને વાંદવા માટે આગ્યા.

શો આજનો સુ દીન, આજની ઘડી;

આજની ઘડિ દીસે વિવા થકી વડી. (ટીક)

માનસંગળ નરભેરામે, નિમગ્ન કરવા નામ;

સંઘ લીધો સાથે આવકનો, કરવા પુણ્યનું કામ;

શો આજનો સુ દીન આજની ઘડી,

આજની ઘડી દીસે, વીવા થકી વડી.

(૫૦)

જૈન ધર્મ દર્શણ.

ભગવાનજી દાશીના ભાવે; સંઘનો લઈ સંગાત,
પીચુમંદપૂરીમાંહી પધાર્યા, -હૃદય થઈ રળીયાત. શો૦
આવકાર દેવા ઈસ્તેશન; આવકનો સમુદાય,
ગાડી ઘોડા લઈને જતા, ગુણી જન તવનો ગાય. શો૦
ભાવે સાધરમીને ભેટી, સાકરપાણી પાયઃ
એ આદીક ઈસ્તેશન ઉપર, ડિક રચના ખડુ થાય. શો૦
ઉલટ થકી પછો ઉપાસનામાં, આવ્યા જૈન અપાર;
સાધુજિનો બોધ સાંભળી, વંદ્યા વારમવાર. શો૦
ઈંદ્ર લોકથી શોભા અદકી, આ ઠેકાણે થાય;
લાખોપતિ સાકરની લોણી, જીરુતે લેવા જાય. શો૦
જેતાં દૂજે નથી જગતમાં, શ્રી જૈનધર્મ સમાન;
ભવાનીશંકર ભાવ થકી, વંદતાં શાં કરે વખાણ. શો૦

શ્રી ઉપાસનામાં આ સમયે મહામુનીવર શ્રીને વાંદવાને માટે
ખડુ દેશના આવક જનોનો મિલાવડો એકઠો થયો હતો. તે
વખતે પુણ્યશ્રી દિપચંદ્ર સ્વામિએ સિદ્ધાંત વાણીનો નિચો
પ્રમાણ બોધ પ્રકાશ્યો.

“સંસાર સુખનો સાગર નથી પણ દુઃખનો દરિયો છે. જ
ગત માત્ર વિપત્તિના વાદળે કરીને છવાઈ રહ્યું છે. મોટા મોટા
ચક્રવર્તિઓ, તીર્થંકરો અને માંડલિકો પોતાની અખુદ રાજ્ય
રિક્તિ, સુખ સાહેબી, પુત્ર પરિવાર અને હજારો લાખો નોકરો
ને છોડી એક ટૂણ બરાબર સંસારને વિષમય જાણી ચારિત્ર અ

હાથુ કરી મોક્ષ ગામી થયા, માટે હે ભવ્ય જીવો! જ્ઞાન દ્ર-
ષ્ટિએ વિચાર કરશો. તો જાણશે કે સર્વે સ્વાર્થનું સર્ગું છે.
જીવ એકલો આઠ્યો અને એકલો જવાનો છે. આવો મનુ-
ષ્ય ભવ્ય ચિંતામણી સમાન છે, તે કાચના કડકાની કિમતમાં
હારિ જવો એ પશ્ચાતાપ ભરેલું છે. મનુષ્ય દહ પામવો મ-
હાદુર્લભ છે. દેવતાઓ પાણુ મનુષ્ય દહની વાંચતા કરે છે.
અજ્ઞાન મનુષ્યો સંસારની મોહ જાળમાં પડીને રૂસે છે. ધ-
ર્મકાર્ય કરતાં નથી ત્યારે શાથી સદગતિ પામે? મનુષ્ય સુખના
સમયમાં મગરૂર બની, મોજ મજામાં પોતાનો અમુલ્ય કાળ
ગુમાવે છે, અને જ્યારે પુણ્યરૂપી ભાતું ખુટે છે, અને પ્રાપ્ત
ઉદય થાય છે ત્યારે અજ્ઞાન મનુષ્ય દિલગીરીમાં કુબીને પો-
તાના સુખ—દીવસ સંભારે છે. માટે આ અસાર સંસાર તર
વાને માટે જૈનધર્મ ગ્રહણ કરવો જોઈએ. સર્વ ધર્મમાં જૈનધર્મ
બહુ સુક્ષ્મ અને દયા મય છે. માટે પ્રથમ ધર્મજ સાધવો.
ધર્મ વગર મોક્ષ નથી અને મોક્ષ વગર સત્ય સુખ નથી.

શું રહ્યા જગતપર રાચી, નથી બાજી જગતની સાચી. (ટેક)
પીંડ પાણી તણો. પરપોટો, ખચિત એ જાણાતો ખોટો;
કાયા છે ક્ષેવણ કાચી, નથી બાજી જગતની સાચી. ૧.
ફરી લખ ચોરાશી ફરશો, થીર થઈ નરકમાં ઠરશો;
બડિ બેસે નહિ જયમ ધાંચી, નથી બાજી જગતની સાચી.
પતરાજી મુકી દે પાજી, ગર્ધવ સમ રહે ન ગાજી.

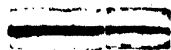
(૫૨)

જૈન ધર્મ દર્શણ.

તારી ટકે ન મુઠી ટાંચી, નથી બાણ જગતની સાચી. ૩
મન મેલ મુરખ લે માંણ, બહુ જુઠી જગતની બાણ;
લે સમજ હુંસની સાચી, નથી બાણ જગતની સાચી. ૪
માયા માયા કરીને મરતો, બધો ફિકર લઈને ફરતો;
નકી મરવું નાચી નાચી, નથી બાણ જગતની સાચી. ૫
શિશુ વય તેં નહિં સભાળી, તેં તરણ ઉમર પણ ટાળી;
મદની માથે લઇ માંચી, નથી બાણ જગતની સાચી. ૬
સન ગુણનું લે શરણું, ભકિતનું કરીને ભરણું;
વિનતા લવાનીનો વાંચી, નથી બાણ જગતની સાચી. ૭

—૦❀૦—

મહારાજ શ્રી દીપચંદ્ર મુનીના મુખની સિદ્ધાંત વાણી સાંભળીને તથા જ્ઞાન બોધ સાંભળીને ઘણા શ્રાવકજનો પૈરાવ્ય પામ્યા અને અનેક પ્રકારના વૃત્ત આદર્યા. સેંકડો શ્રાવક જનેનો સમુદાયથી શ્રી લીંમઠીની ભવ્ય રચના ખતી અને અનેક પ્રકારના ધર્મવૃત્તો આદરીને શ્રી જૈન લોકોએ એક માસ અતિ આનંદ ઉત્સવ જેર ગુજર્યો. તે દરમ્યાનમાં બહુ દહાણીઓ લહવાણી, ચોથા વૃત્ત વિગરેની બાધાઓ લેવાણી અને ખીજા ઘણા ધર્મ લાભ સંધ્યાયા. શ્રી વીરમગામ વાસી ધોરોધર સાધર્મિ શા. ટોકર છગને તથા ધોરાણ અને જેતપુરના સંઘવીઓએ પુણના કામમાં સારો પૈસો ખર્ચ્યો ને જન ધર્મનો બહુ મહિમા વધર્યો.

શી આજની ઘડિ, આનંદની ઘણી, દીપચંદ્ર મુનીને વાંદવાતાણી
 દિપચંદ્ર મુનીવર મોઠા, દુનિઆમાં દેખાય;
 મતાપવંતા પીથુમંદપુરીની, પાઠ ઉપર પેખાય. શી૦
 પરમ પુરૂષ દીપચંદ્ર કેરા, તપનો નાવે પાર;
 સાર વગરનો છોડી દીધો, શીથુ વયમાં સંસાર. શી૦
 ભાત ભાતની ભાષા ભણી, ભાષાનો લીધો ભેદ;
 ખચીત ખટરસને ખટ રીધુ, ઉપર રાખે ખેદ. શી૦
 કર્મ ત્યાગ કરવાને કારણ, ધરે ધર્મનું ધ્યાન,
 કૃપા કરી કોટિ શ્રાવકનું, કરતા નિત્ય કહ્યાણ. શી૦
 દયા તણો દિપચંદ્ર દરિયો, ક્ષમા તણી છે ખાણ;
 જ્ઞાન ધર્મમાં ખડુ ગળેલા, ગંભીરને ગુણવાન. શી૦
 દેવકરણ, જીવણ, લાધાણ સ્વામિ જાણ;
 મોઠા તપથી મુલક બધામાં, મોટું પામે માન. શી૦
 મેઘરાજ મુનીવર મોઠા, સંઘ જ સ્વામિ સાર;
 ધર્મ સાધવામાં ધોરાને, તપમાં ખડુ તૈયાર. શી૦
 એ આદી મુનીવર અહિંઆના, નિર્મળ રાખે નેમ;
 શ્રી સાધુના લખી શકું હું, કલમ થકી તપ કેમ. શી૦
 જે મુનીવર સાધુને જોતાં, અલ ટળી જાય અપાર;
 ભવાનીશંકર એવા મુનીને, વંદે વારમવાર. શી૦

શ્રી દીપચંદ્ર મુનીશ્રીને વાંદીને જૈનભાઈજો ખડુ હર્ષ
 ખામ્યા, અને મહા મુનીશ્રીના ગુણના તવનો ગાઈને ગગન ગમ

(૫૪)

જૈન ધર્મ દર્શણ.

વી મુકયું. શ્રી જૈન ધર્મના સજ્જન પુરુષોને! સમુદાય સંવત
૧૮૪૧ ના ચૈત્ર વદી ૭ ને વાર રવિવારે શ્રી સ્થાનક મધ્યે
એકઠો થયો. અને દેશ પરદેશથી પધારેલા આવક જનો તરફ-
થી ખહુ ખહુ પ્રશંસાપત્રો વાંચવામાં આવ્યા. તેમાં શ્રી લીંબ
ડી નિવાસી જ્ઞતિવિંદ છગનલાલ ગોવોદજી ભટે સંસ્કૃત કા-
વ્યમાં અને ગોધાવી વાસી સાધર્મી ભાઈ શા. દક્ષસુખ વનમા-
ળીદાસે તથા ખીજ સાધરમી ભાઈઓએ કવિતા વિગરે વાંચીને
સંભાષણો કરીને સર્વ જૈન સમુદાયને પ્રસન્ન કર્યા. આ વખ
તે શ્રી જૈન ભાઈઓના મુખપર આનંદ છવાઈ રહ્યો હતો
અને મહામુનિ શ્રી દીપચંદજી સ્વામિ સહીત એકત્રીસ સાધુ
ઓના દરશન લાભવડે ખહુ શ્રાવકોને ધર્મ લાભ થયો. શ્રી
લીંબડીનાસંઘે દેશ પરદેશથી પધારેલા સાધરમી ભાઈઓને
ખહુ દીવસ રાખીને સારું સન્માનકીધું અને જયકાર વરતાવ્યો.

સંવત ૧૮૪૨ ના કારતીક વદી ૫ ને ગુરુવારને રોજ કચ્છ
મુંદ્રા નીવાસી ખીમરાજ પદમશી, શ્રી પીચુમંદપુરીમાં દીક્ષા ધા-
રણ કરીને પુજ્યશ્રી દીપચંદજી સ્વામીના શિષ્ય થયા. તેમની
માતૃશ્રી હાંસખાઈ તથા ખંને જોડે ખંધુઓ અને સહ કુટુંબ
દીક્ષા ઉત્સવમાં ભાગ લેવાને આવ્યાં હતાં, તેથી દીક્ષા ઉત્સવમાં
વધારો થયો હતો. તેજ દીવસે ખીજ દીક્ષાઉત્સવ શ્રી વઢવાણ
કાંપમાં ખડી ધામ ધુમથી થયો.

શ્રી ધોરાજીવાસી કરશનજી, વૈરાગ્ય જ્ઞાનથી દિક્ષા ધારણ
કરીને પુજ્ય શ્રી મંગળજી સ્વામિના શિષ્ય થયા. એ સમયે શ્રી

સ્કુટ વિષય.

(૫૫)

લીંબડીવાસી છવાણ કાળીદાસ બહોરાએ સેંકડો શ્રાવકોની ઠઠ
વચ્ચે સાફ ભાષણ કરીને શ્રાવકોને ધર્મબોધ દીધા હોતો.

મહા મુનીશ્રી દેવકરણજી સ્વામિએ સંવત ૧૮૪૧ના શ્રા-
વણ મુદિ ૨ ને રોજે શ્રી લીંબડીમાં દેવલોક થયા હતા.

લાવણી.

દેવકરણજી મુનિ દેવાંશી દયાનો દરીઓ,
સેવ્યા નેણે સદ ગુરૂ તે ભણ' નીધી તરીઓ;
કુનીઆમાં દેવકરણજીની થશે ન દામી,
દેવ શરણ થયા શ્રી દેવકરણજી સ્વામી.
ખુદ ગુરૂ એ જ્ઞાનની ખાણ, જગતમાં જાણો,
મોહું ગુરૂને દધ માન, મુક્તી મુખ માણો;
પરમારથપર ધરી પ્રીત, પરમ પદ પામી,
દેવ શરણ થયા શ્રી દેવકરણજી સ્વામી.
ગુરૂ વિના મળે નહીં જ્ઞાન, ધર્મનું ધારો;
અતિ ટળે નહિ અજ્ઞાન, ઉરનું યારો;
નકી થયા જગતમાં દેવકરણજી નામી.
દેવ શરણ થયા શ્રી દેવકરણજી સ્વામી.
સિદ્ધાંત વાણીમાં સરસ સરસ ગુણ સાગર,
સમતાવંતાને શિતળ સ્વભાવ મુધાકર;
નાગાંકિત તપ વૃત્ત વિષે, નકી નીબકામી;
દેવ શરણ થયા શ્રી દેવકરણજી સ્વામી.
દેવ કરણજી દયા નિધાન, ધર્મતા ધારણ,

(૫૬)

જૈન ધર્મ દર્શણ.

વળી હતા બહુ વિદ્વાન, તરણને તારણ;
જીવણના ગુરૂની જળહળ કિર્તિ જામી,
દેવ શરણ થયા શ્રી દેવકરણજી સ્વામી.

૫

—૦*૦—

જ્ઞાન વૈરાગ્ય વિષે સ્કુટ કવિતાશ્રો.

ઉપદેશી.

લાવણી.

સુ ગુરૂ બહારે ઊપગારી, (૨)
દેવ ગુરૂ શુદ્ધ ધર્મ બતાવે શિખ દેત સારી.
પંચેદ્રી નિરોગ દહ હે.છ (૨)
આર્ય ખેત ઉત્તમ કુળ મળિયો આયુ દીર્ઘ જોઈ.
મનુષ્ય ભવ દુર્લભયો પામી, [૨]
છહ અવસરમેં સુકૃત કરતાં મત રાખો ખાંમી.
મેરો તમે સુગુરૂકા ચરણા (૨)
અમરાપુરિ કો પંથ સદા શ્રી જન ધર્મ કરણા. ૧
મેરો મેરો કરે જગમેં ઘેલો, [૨]
માત પિતા સુત બ્રાત ત્રીયા સનેહી હુયા જોલો;
સખે જીગ સ્વાર્થને દાવે, (૨)
સ્વાર્થ ન સરે તખાહિ સજ્જન કોય ન ખતલાવે;
કુટુંબ કાજ માયા તેં જોડી, (૨)

પાપ કરીને પરભવે જીવે પાપા દુખ કોડી;
ધર્મ ખીન કોય નહોં શરણા. (૨) અમરાપુરી. (૨)

જાણે તું ધન સંપત મેરી, (૨)

ગામ નગર પુર પાટણ દેશ વિલાયત ધર શેરી;

રથ હય હાથી સૈન્યા મેઝી; (૨)

પીણ પાયક અરૂં રાજ્ય રહિ રતિ ન ચલે ભેઝી;

વાસુદેવ ચક્રી ઈંદ્ર જેહવા, [૨]

દેવ દાનવ માનવ ધન પામી છંડી ગયા તેવા;

જીવ અમ લોભ પરાહરણા [૨] અમરાપુરી. ૩

મિથ્યાત્મા હીમત રાચો; (૨)

કુગુરૂ કુદેવ કુધર્મ તજીને જન મત જાણો સાચો

શ્રદ્ધા બિન અનંત કાળ ભટકયો; [૨]

દ્રવ્ય સંજમ સુશ્રીવે કપાયો ફેર નિચો પટકયો;

સમકિતસે સંજમ ગુણ ભાવે, [૨]

સંજમ સેવે જનમ ભરણું દુખ કર્મ પરા જાવે;

સમકીત ગુણ આત્મામે ભરણા; (૨) અમરાપુરી ૪

હિંસ્યા સગ દુઃખનકી ખાણી, (૨)

હિંસ્યાહીથી પાવે પ્રાણી નર્કકિ કાણી;

હિંસ્યા સમ અનર્થ નહીં જગમે, (૨)

સખ જંતુને વલમ જીવન હામ ધારી મનમે;

દયા સમ અવર નહી કરણી, (૨)

ભવસાગર તારે વા ભવ્યને એક ઉત્તમ તરણી;

દયાસેં ભવસાગર તરણા; (૨) અમરાપુરીઠં ૫
 સંતોષ કર તૃણા ને ગાળી, (૨)
 તૃણા અનંતી એક જીવને ન ટળે ટાળી.
 સહુ જગ તૃણાએ યાચ્યો, (૨)
 ધન કંપીલ બુની કેવલ પાચો સંતોષ ચિત થાચ્યો;
 સંતોષી સુખીયાહી ખાજે, (૨)
 ખહુલા જીવ દુઃખીયા ચિહુ ગતમેં વિષય સુખ કાજે;
 સંતોષસે ચિહુગત દુઃખ ખરણા, (૨) અમરાપુરીઠં ૬
 ક્ષમા કોષ ટાળીને ધરજે, (૨)
 વેર વિરોધ દુશમન સખ જાયે સમતા યુગ વરજે;
 ગજસુકમાલ ક્ષમા કીની, (૨)
 સમ પરીણામે પરીસહ ખમીને સિદ્ધપુરી લીની;
 રાજ પરદેશીધન કહીએ, (૨)
 સ્વર્ગ પામ્યા ક્ષમાએ એકહીં અવતારી લહીએ;
 ક્ષમા સું સખ દુઃખ ટળણા, (૨) અમરાપુરીઠં ૭
 દાનથેં દાળીદ્રિપણું જાયે, (૨)
 સુખ સંપદની કોઠ મીલે વળી જશ કીરતી થાયે;
 દાનથેં યાધી નહીં આવે, (૨)
 શુભ પરીણામે સુપાત્ર દીયાથી ભવ છેડે પાવે;
 શોકાણી રત્ન કંબલ દીના, (૨)
 મારુદવા હુઇને મુક્તે પહોચી મુખી સુખ કીના;
 દાનથેં ભવમેં નહીં ફરણા, (૨) અમરાપુરીઠં ૮

શિવ વૃત સખ વૃતમેં મોટો, (૨)
 ઊઠ્ઠી માંહી જેમ સચંભુ રમણ નહીં છોટો;
 દાનમાં અભય દાન દાખ્યો, (૨)
 મુનીવર કેવળી પ્રખ્યાતમાંહી જનવરજી ભાખ્યો;
 શીલ સર્વે સંકટ ટાળે, (૨)
 ધન ધન તે નર નારીજીકો શીલક પાલે;
 શીલથેં શીવ રમણી વરણા, (૨) અમરાપુરી ૯
 તપસ્યા સુલભ નહીં કરવી, +
 કર્મરૂપ વન ખાળે વાને પાવક સમ ગણવી;
 તપહીસું વંછીત રૂળ લાચો, (૨)
 દ્રઢ પ્રહારી અરજીન માળી તપથેં શીવ પાચો;
 મુનીસર ધનો ગુણે પુરા, (૨)
 વિરે વખાણ્યા કુકરતપ કરી હુવા અનુંતર શુરા;
 તપહીસું કર્મ દુર ઝરણાં, (૨) અમરાપુરી ૧૦
 ભાવ હે સમ ગુન મેં સારો, (૨)
 દાન શીલ તપ સંજમ સેવન ભાવે ભવપારો;
 ભાવ ખીન સખ વ્રત હે ફીકો (૨)
 ભાવે ચઢી ભરતે સરજી પાચો કેવલ નીકો.
 માવ હે મુક્તી કો દાતા, (૨)
 હસ્તી ખેડા કેવળ પાચો મરૂદવી માતા;
 સદા શુભ ભાવ ચિત ધરણા. (૨) અમરાપુરી ૧૧
 જીનેશ્વર વાણીએ ધારો; (૨)

(૬૦)

જન ધર્મ દર્શણ.

આજસ નિંદ્રા વીકથા તણને મમતા દુર ડારો;
ધર્મ ફલભ હે ચૈત નંદુ, (૨)
ગુરૂભક્તી છનાજા સેવી પાવન કરેત તનકું;
કાળ જળ લગ નહિ આયો, (૨)
તખલગ દયા ધર્મ આરાધી નીશ્ચય પદ જાયો,
ઈના ખીઠ્ઠ મીઠે જનમ મરાણા. (૨) અમરાપુરી ૦ ૧૨
શશી નગ ગજ નયન લીધો, (૨)
સંવત માસ આશ્વિન પક્ષ કીસન વીધુ વાસર સિધો.
ઘોગ શિવ તીથી પંચમી ઠાઠ, (૨)
નક્ષત્ર મૃગશર ઢંકશાળી આ લાવણી ગાઠ;
પીચુમંદાભીધપુરી માંહે. (૨)
અમરાભીધલ રૂપી પુજ્ય પ્રતાપે ભાષે ઉછાહે;
મેરો મન સિદ્ધ પદમે ઠરણા; (૨) અમરાપુરી ૦ ૧૩

— ૦*૦ —

૫૬

“કુખજ શું તપ કીધુરે, આધાલ એવું” (એ રાગ)
જય છે જગત ચાલ્યુરે, આ છવ જ્ઞેને. ટેક
જ્ઞેને તું પાટણ જેવાં, સારા હતાં શહેર કેવાં;
આજતો ઉજડ એવારે, આ છવ જ્ઞેને.
વળી સીઠ્ઠપુર વાળો, મોટો જ્ઞેને રૂદ્ર માળો;
રહ્યો નહિ તે રૂપાળોરે, આછવ જ્ઞેને.
રૂઝ રૂઝ રાણી જાયા, મેળવી અથાગ માયા;

કાળે તેની પડી કાચારે, ઓ છવ જોને.
 છત્રે જેને છાંયા થતી રૂડી જેની હતી રતી;
 ક્યાં ગયા કોઠ પતીરે, ઓ છવ જોને;
 જશી જે આજરો થતા, હાજર હકીમ હતા;
 તેના તો ન લાગે પતારે, ઓ છવ જોને.
 કોઈતો કહેવાતા કેવા, આલના આધાર જેવા;
 હડી ગયા એવા એવારે, ઓ છવ જોને.
 જીવાનીમાં જતા જોઈ, રાખી નહિ શક્યા કોઈ;
 રહ્યાં સર્વે સગાં રોઈરે, ઓ છવ જોને.
 હાજર હજરો રહેતા, ખમા ખમા ખમા કહેતા;
 વિશ્વમાંથી ગયા વેહેતારે, ઓ છવ જોને.
 મુઆ જન જેની સાથે, હેતથી પોતાને હાથે;
 મરાણ ન મટયું માથેરે, ઓ છવ જોને.
 જશ લોધો શત્રૂ છત્રી, નવીન ચલાવી નીતિ;
 વેળા તેની ગઈ વીતીરે, ઓ છવ જોને.
 જગતમાં ખુબ જામ્યા, વેર વાળીને વિરામ્યા;
 પણ તે મરાણ પામ્યારે, ઓ છવ જોને
 નેક નામદાર નામે, ઈશ જઈ સ્મર્યાન ઠામે;
 દીઠા દલપતરામેરે, ઓ છવ જોને

(૨)

ચેતેતો ચેતાવું તનેરે, પામર માણિ. ટેક
 સજ ઘર ખાર સારું, મિથ્યા કહેછે મારું મારું;

(૬૨)

જેન ધર્મ દર્પણ.

તેમાં નથી કશું તારૂં, પામર પ્રાણી.
તારે હાથે વવરાશે, તેટલુંજ તારૂં થાશે;
ખીજું તો ખીજને જાણે, પામર પ્રાણિ.
માંખીઓએ મધ કીધું, ન ખાધું ન દાન દીધું.
લુંટનારે લુંટી લીધું, પામર પ્રાણિ.
ખખેરીને હાથ ખાલી, ઓચિંતાનું જવું ચાલી;
કરે માથાકુટ ખાલી, પામર પ્રાણી.
શાહુકારીમાં સવાયો, લખોપતિ તું લખાયો;
કહે સાચું શું કમાયો, પામર પ્રાણિ.
આવે તારે સાથે એવો, કમાયો તું માલ કેવો;
અવેજ તપાશ તેવો, પામર પ્રાણિ.
ઠવે નરતનુ દીધી, તે તો ન કિમત કીધી;
મણી માટે મશ લીધી, પામર પ્રાણી.
ખોળામાંથી ધન ખોયું, ધુળથી કપાળ ઘોયું;
જાણપાણ તારૂં જોડે, પામર પ્રાણિ.
હજી હાથમાં છે ખાજી, કર તું પ્રભુને રાજી;
તારી મુકી થશે તાજી, પામર પ્રાણિ.
હાથમાંથી ખાજી જાશે, પછીથી પસ્તાવો થાશે;
કશું ન કરી શકાશે, પામર પ્રાણિ.
મનનો વિચાર તારા, મનમાં રહી જનારા;
વળતી ન આવે વારા, પામર પ્રાણિ.
નિસર્યો જ્યાં શરીરથી, પછી તું માલિક નથી;

ઠલપતે દીધું કથીરે, પામર પ્રાણી.

૫૬

[રાગ ધીરાના]

આ તન રંગ પતંગીરે, ચળકતી ઉડી જશે ચટકી,
સગાં સહોદર સંગીરે, પાછળ જશે તને પટકી. આ૦ ટક
કાચી માટી તણા કુંભ આ કાચો, તંતુના ખાંધેલ તાર;
કરાખી એક કુંભાર કળાતો, કારીગરી કરનાર,
પેસતાં અંદર પાણીરે, મુરખ ગળી જશે મટકી. આ૦
ઘટમાળાથી ઘાટ ઘડિને, ઘડિ કરી ઘડિઆળ;
ગમતા યંત્ર અનુક્રમે ગોઠવી; ચક્રથી ચાલતી ચાલ;
કુદરતિ કળતો કટાતારે, અચાનક ગતિ જશે ચટકી. આ૦
કાચ ખિલોર તણા તન કુંપો, પડી જતાં પરમાણુ;
ફટ કરી અફળાઈને ફુટતાં, હરદંભ ખનશે હાણ;
સાંધતાં નવ સંધાસેરે; કાચ ખિલોરની કટકી. આ૦
કાયાવાડી ફળતી કરમાઈ, વીખરાતાં શી વાર;
ઘ્રાળ કરેતણાં જતાં કરમાં, લાગ મળે ન લગાર;
પંખમાં ખિલાડીએ પકડીરે, છંછુદર જશે નહી છટકી. આ૦
પાણી તણા પીંડ આ પરપોટો, મુરખ મીથ્યા માન,
ઝાકળ નીર સમો ઝરી જશે, પંથ પળાશે પ્રાણ,
વાંસે ઉડશે વાનીરે, ભવાની ભમીશ પછી ભટકી, આ૦

—૦*૦—

જીવ કાયનો વિજોગ.

“(લાવણી)

રૂમ ઝુમ રૂમ ઝુમ નિકળી ભિલડી, તપ છોડાવા કારણે
(એ રાગ)

ખાંધી કમરને હંશ ચાલીચો, કાયા નગરી કયમ છોડી;
મૃત્યુ લોકના હુવા સંગાથી, આપણુ આવ્યા દેા જોડી;
કાયા સુંદરી રૂવે રૂદન ભર, અખળા અમે ટળવળીએ,
વનરાવન મુકી એકલાં, મશાણુ ભુમિકા પરજળીએ,
રહોને હંશા રહોને પવના, રહોને આજની રાતડીયાં;
આપના દીલકી કહુ વીનતી, મુણુ લે હંશા ખતડીયાં ખાંધીં ૩
તારેને મારે જુની પ્રિતડી, રહેતી તમારે આસરીએ;
નિરાધાર કરછોડ ચલે હંશા, ખોટી પ્રિત જળા હંશ રહે, ખાંં ૪
મેં સમજિ તુમ સાથલે ચલે; અધવીચ મેલ્યા અંતરીએ;
ખોટા સંગકી કરી પ્રીતડી હવે વિચારી શું કરીએ. ખાંધીં ૪
રાખી રખોપાં ટોયાં ખાણીહાં, ઉજડ કરીયાં ગામડીયાં;
જન શરણુ રહી દાશ “જીવણુ” કહે, ફેર બીછવ્યા ગામડીયાં.
ખાંધી કમરને હંશ હાલીએ; કાયાનગરી કમ છોડી. ૬

ત્રણસેં ને સાઠ રસોયા, નિત્ય મશાલા થાય;

ધણી પહોવ્યા * સાતમીએતો, કોણુ ખવરાવા જાય!

* સાતમા નર્કમાં.

૫૬.

શ્રી સગાગ્રશા સાધુને સેવે વાણીઓ પાળે વ્રત. (એ દેશી)
 સંઘાડાની શોભા સારીરે, જીવે તમે નર ને નારિરે.
 સરસ્વતી માતને શિશ નમાવી કરગરી કહું કરજેડ,
 અદ્ય બુદ્ધિએ મુની ગુણ ગાઉછું, કોઈ ન દેશા ખોડ. સંઘાં ૧
 સૌરઠ દેશ તણે સીમાડે, લાખેણું લીંબડી ગામ;
 સંઘાડો પુજ્ય અન્નરામરજીનો, જગતમાં વાધું નામ. સંઘાં ૨
 મહા મુનીવર માહા ગુણવંતા, પંડીતને કવિરાજ;
 સૂત્ર સિદ્ધાંતને વ્યાકરણ વાણિએ; અર્થ કરે માહારાજ, સંઘાં ૩
 દીપકસમ દીપચંદ્ર દીપે, સંઘાડાના સરદાર;
 મોહનગારીવાણી મધુરી, સુત્રનો જાણે સાર. સંઘાં ૪
 સંસ્કૃત વાણિને વ્યાકરણ ભણીયા, જ્ઞાન તણો નહીં પાર;
 જે ભવિક જીવ ગયા એને શરણે, તેને કરે ઉપદાર. સંઘાં ૫
 જગતમાં જશ જીવાણજ કેશ, સમતામાં ભરપુર;
 ખાળપણમાં હુવા વ્રતધારી, મેધ કખાય કરી દુર સંઘાં ૬
 લોગ તજી લાધાજ સ્વામી, લીધે છે સંજમ ભાર;
 ભવ્ય જીવેને તારવા તેતો, કરતા ઘણો ઉપકાર સંઘાં ૭
 મેધ સમાન મેધરાજજ સ્વામી; સંઘજ સ્વામી સાર;
 ગોરધનજ ને રંગજ સ્વામી, વાણી છે જેની રથાળ. સંઘાં ૮
 દયાવંત દેવચંદ્ર શોભે, રૂઢનાથજ મુનીરાય;
 ભવજ સ્વામીને ઉત્તમચંદ્ર, અરીહંતના ગુણ ગાય. સંઘાં ૯
 મોનજ સ્વામીને લાધાજ મુનીવર, વૈરાગમાં ભરપુર;

(૬૬)

જૈન ધર્મ દર્શણ.

આસકરણને માણેકચંદણ, શોભે અતિશે નુર. સંધા૦ ૧૦
જેડમલણ રૂપી છે ગુણવંતા, તપસી કસ્તુરચંદ્ર જાણ;
ગંગળજને હરખણ સ્વામી, ટાળ્યાં છે જેણે માન. સંધા૦ ૧૧
વિવેકવંત વ્રજપાળ સ્વામી, માણેકચંદ્ર મુનીરાજ,
ગુલાબચંદને વીરણ સ્વામી, લાખેણી જેની લાજ. સંધા૦ ૧૨
ચતુરપણું ચતુરણ ક્રેડું, જીવણ સુખકાર;
નાગણ સ્વામી નયણે નીરખતાં, હૈકું હરખે છે અપાર. સં ૧૩
લાધાણમુની ઓઘડણ સ્વામી, દેવચંદ્ર છે દયાળ;
ખીમરાજજને દરસનણ મુની, નીરમળ વાણી રસાળ. સં ૧૪
એવા મુની એકઈસ અનોપમ, છે શુરવીરને ધીર;
સંજમ પાળે શુ : આચારે, સમતાએ સાગર નીર. સં ૧૫
તરણ તારણ છે મુની રાયા, છકાયના રખવાળ;
સતર ભેદ સંજમ પાળે, કર્ણણવંત કપાળ. સં ૧૬
કામ ક્રોધ માન માયા તણ્યો, તજ્યા છે રાગને રીસ;
અરજ કર્ણું બે કર જોડી, વંદુ નમાવીને શીશ; સં ૧૭
રાજનગર સારંગપુર મધે, તળીઆની પોળ મોઝાર;
મુનીલાલ કહે ચીત રાખોને, વિનવું વારંવાર. સં ૧૮

૦ ૦

ખાતાં પીતાં મોક્ષ મળેતો, હમકું કહેના,
માથાસે મોક્ષ મીલે તો, ચુપ રહેના.

૦ ૦

આંધજો સસરોને બહેરી વહુ,

કથા સાંભળવાને આલ્યા સહુ,
કથા કહેનારના એવા બોલ,
જાણે ઉજડ ગામમાં વાગ્યા ઢોલ.
કહ્યું કાંઈકને સમજ્યા કશું.
અખો કહે આખનું આશડ કાને ઘસ્યું !!!

૦ ૦

જ્યાં દેખું ત્યાં કુડેકુડ; સામ સામ! બેઠા ઘુડેઘુડ;
કોઈ વાત સુરજની કરે, ત્યારે ચાંચ આડી ધરે.
હજાર વર્ષ અમને વહી ગયાં, નાનાં બચડાં હાથ્યાં થયાં,
કહે અખો ઝઘડો એ જાણુ, મેલી હીરો ઉપાડે પાણુ.

શ્રીતા જન સાંભળવા ગયા,
આખો મીચીને ઉઘી ગયા;
છતા કાન પાણુ નાળ્યા કાજ;
જાણે અંધને દીધું રાજ,
ઠામ ઠામના શ્રીતા મળ્યા,
જાણે તલ કોદરામાં લગ્યા,
તેની ઘંશ ખાણી નવ સોય;
અખો એવું અચરજ જોય!

અગાઉથી આશ્રય આપનાર ગ્રાહકોનાં નામ.

રાજકોટ.

૪૦ રા. રા. મોતીચંદ તુળશીભાઈ
સ્વસ્થાન રાજકોટ મુખ્ય કા
રભારી સાહેબ.

મોરબી

૫૦ મોરબી સ્થાનકાપાતે-શેઠ.
દયાસચંદભાઈ જીવરાજ મા
રફત.

પાલણપુર.

૨૦ રા. રા. પીતાબરભાઈ હાથી
ભાઈ

ખંખાત.

૩૦ લાલચંદ વખતચંદ મારફત
૨ લાલચંદ વખતચંદ
૨ શાં રતનચંદ ગણિશજી.
૨ શાં પોપટભાઈ વખતચંદ
૧ શાં માણિકચંદ ફતેચંદ
૧ શાં દેવચંદ ખુશલદાસ
૧ શાં રતનચંદ કસબજી
૧ શાં માણિકચંદ સરપચંદ
૧ શાં વખતચંદ લક્ષ્મીચંદ
૧ શાં રતનચંદ કુલચંદ
૧ શાં રતનચંદ મોતીચંદ
૧ શાં મલુકચંદ હીરાચંદ
૧ જગનલાલ અવલચંદ

૧ શાં પાનાચંદ મોતીચંદ

૧ શાં મુળચંદ જગનલાલ

૧ શાં ગુલાબચંદ જોઈતા

૧ ભાવસાર હરખા મોતી

૧ રાં નગીનદાસ રાવભાઈ

૧ શાં કાળીદાસ કસબચંદ

૧ શાં તારાચંદ જોઈતા

૧ શાં પાનાચંદ લક્ષ્મીચંદ

૧ શાં છોટાલાલ કસબચંદ

૧ શા. દોલનભાઈ ભાણાભાઈ

૧ શાં કાલીદાસ દીપચંદ

૧ શાં મગનલાલ રાતચંદ

૧ શાં છોટાલાલ મોતીચંદ

૧ શાં અનુપચંદ માણિકચંદ

૧ શાં ગુલાબચંદ નેમચંદ

સુરત.

૨૫ ભાવસાર સોમચંદ લાધા

મારફત

૫ ભાં સોમચંદલાધાભાઈ

૫ ભાં અમીચંદ ભગવાન

૫ ઝવેરી. ફતેમાઈ હીરાચંદ

ગે પીપરા

૨ ઝવેરી મંછુભાઈ દીપચંદ

૨ ભ. કપુરચંદ બેચરદાસ

૨ ભ. નાગરદાસ રૂગનાથ
 ૨ ભ. અમીચંદ કુશવળ
 ૨ ભ. મણિકચંદ તુતજરામ
 કઠોર
 ૧૫ ભાવસાર હર ડવનદાસ હે
 મરાજ મારફત
 ૮ ભ. હરજીવનદાસ હેમરાજ
 ૭ ભ. પરશેતમદાસ દેવચંદ
 જુનાગઢ
 ૨૦ ચેકરી ડોસાભાઈ નાથા
 બાઈ મારફત
 ૨૦ વીરજી. પરસેતમ,
 હરજીવન
 ૫ ચેકરી પુરશેતમ વીરજી મા
 રફત
 ૫ ચો. નાથા ઘેલાભાઈ
 માંડવી.
 ૨૭ મેતા મેધજી દેવચંદ માં
 ૧૫ મેતા મેધજી દેવચંદ
 ૨ સંઘવી ખીમરાજ મુનચંદ
 ૨ શા હાથી ગંગજી
 ૨ શા મેધજી વીરચંદ
 ૫ મેતા કાળા કાનજી
 ૧ માં સુંદરજી લાધાણી
 કંદારણા.
 ૨૦ માસ્તર નંદલાલ મહાવજી
 મારફત
 ૨ રા. નંદલાલ મહાવજી
 ૨ રા. દોલતરામ મેધજી
 ૨ રા. વશનજી નંદલાલ

૨ ખત્રી બદયજી મેધજી
 ૨ પ્રા. કઠવા સામજી વેકરીના
 ૨ વક્રીલ દલપતરામ મેરાજ
 ૫ વક્રીલ ગોવરધન રાધવજી
 ૩ મા. મેધજી માવજી
 રાપર
 ૧૧ મીં ખીમચંદ પાનાચંદ મા
 ૧ ખીમચંદ પાનાચંદ
 ૧ મીં જિવરાજ નીમીદાસ
 ૧ મીં ચત્રભુજ કુંવરાજ
 ૧ મીં જ્યેંદ ગોકળ
 ૧ મીં જિવા ચાંપરી
 ૧ મી. વેલસી છાડલ
 ૧ દાસો સવચંદ ખીમશી
 ૧ મી. લાલચંદ ઝવેર
 ૧ મી. જાગજી કરમચંદ
 ૧ મીં નાનચંદ મેરાજ
 ૧ મીં થાપર અમરત
 સાપલા.
 ૬ રાં સુખલાલ ભાણજી માં
 ૧ રાં સુખલાલ ભાણજી
 ૧ ગાંધી સુખલાલ ગોકળ
 ૧ ભં નાગર મહાદેવ
 ૧ ગાંધી કમતુર નારણ
 ૧ ભ. દેવચંદ પુરષોત્તમ
 ૧ ભં ગોવિંદજી કાલુ
 ૫ શાં હરજીવન વલભ મારફત
 ૧ શાં હરજીવન વલભ
 ૧ શાં વરજલાલ ખીમચંદ
 ૧ ગોં નારણ સુંદરજી

- ૧ ગોં તલકશી ડાહ્યા
 ૧ કાઠારી દેવચંદ હંસરાજ
 ૮ શાં કુશલલાલ કાળીદાસ મા
 રફત
 ૨ શાં કુશલલાલ કાળીદાસ
 ૧ શાં નારણ સુંદરજી
 ૧ ભાં ગોવરદાસ રવજી
 ૧ શાં વરજલાલ ભુદર
 ૧ શાં નાગર લહેરા
 ૧ શાં ઉમેદ સે.મચંદ
 ૧ શાં ત્રીકમ કાલુભાઈ
 વળા.
 ૫ ભાઈ છગનલાલ ટોકર
 ટોકર
 ૭ શાં જીવણ ઉકાભાઈ મારફત
 ૨ શાં જીવણ ઉકાભાઈ
 ૨ રથાનક ખાતે
 ૨ મેતા વર્ધમાન રતનશી
 ૧ મેતા ગંગારામ હંસરાજ
 ખળંભા.
 ૩ શાં ગોંડળ નાનજી મારફત
 ૨ શાં ગોંડળ નાનજી
 ૧ શાં વીરજી લાલચંદ
 ધોલેરા.
 ૨૦ શેઠ ત્રંપકલાલ સુંદરજી
 રમારફત
 ૫ શેઠ ત્રંપકલાલ સુંદરજી
 ૪ શ્રી સ્થાનક ખાતે.
 ૧ શેઠ શીવલાલ સુંદરજી
 ૧ શેઠ ચત્રભુજ ધારશી

- ૧ શાં કચરા કાળીદાસ
 ૧ શાં ખોડીદાસ અખજી
 ૨ શાં પીતાંબર ભગવાન
 ૧ શાં આતમ તળકશી
 ૧ શેઠ અમુલક લહેરા
 ૧ શાં દુલભજી સુંદરજી
 ૧ શાં શીવલાલ કુશલજી
 ૧ શાં જ્યેષ્ઠ હીરાચંદ
 રાણપુર.
 ૫ શાં ગુલાખચંદ જેસંગ મા
 રફત.
 ૧ શાં ગુલાખચંદ જેસંગ
 ૨ શાં લધુ તેજ
 ૨ શાં નારણ સંધજી
 ચણાકુ.
 ૧૦ રૂપાણી લાલજી દેવા માર
 ફત.
 ૨ રૂપાણી લાલજી દેવા
 ૨ રૂપાણી લખમીચંદ લાલજી
 ૨ રૂપાણી અજરામર લાલજી
 ૨ રૂપાણી ખોધા દેવા
 ૨ રૂપાણી પુંજ ભદવજી
 સરધાર.
 ૬ કાઠારી પાનાચંદ કરમચંદ
 મારફત.
 ૧ કા. પાનાચંદ કરમચંદ
 ૧ મે. ગોપાળજી અજરામર
 ૧ ગાંધી તલશી ધાવર
 ૧ વોરા હરખચંદ જેતશી
 ૧ શાં પ્રગજી મુળજી

- ૧ શાં ચત્રભુજ દામોદર
 ૧ શાં ધારશી યેચર
 ૧ ગાંધી લખમીચંદ સુંદર
 ૧ મોઢી સુરચંદ વીર
 લાકડીજી.
 ૯ માં કપુરચંદ હીરાચંદ માર
 રૂત.
 ૨ માં કપુરચંદ હીરાચંદ
 ૧ વોરા ફુર્જભજ પ્રાગજ
 ૨ દોસી પ્રેમચંદ સેમચંદ
 ૧ માં જીવણ દાનસંજ
 ૨ માં રૂપાસા પંચાણ
 ૧ માં હકમચંદ મલ્લુકચંદ
 વાણા.
 ૫ શાં જીવણ જોરાજ મારરૂત.
 ૧ શાં જીવણ જોરાજ
 ૧ દોશી વીરપાલ પ્રેમચંદ
 ૧ ભાવસાર દેવચંદ કેસવજ
 ૧ શાં ગોપર પુરૂષોત્તમ
 ૧ મોમી નરસા હરજ
 ધાંવલપુર.
 ૨૬ શાં મુળજી હરખા મારરૂત
 ૮ શાં મુળજી હરખા
 ૫ શાં યેચર દેસા
 ૨ શાં હીરા મોરાર
 ૨ શાં ધર્મશી ગેરધન
 ૨ શાં હંસરાજ હકુભાઈ
 ૧ શાં કાનજી નકા
 ૧ શાં ધારશી ભાણજી
 ૧ શાં મહેરાચંદ નાનચંદ

- ૧ શાં હરજીવન મોતી
 ૩ શાં લખમીચંદ લવજ
 પોરખંદર.
 ૬ શોઃ ચત્રભુજ દેવકરણી મા
 રરૂતે
 ૪ શી ગોપાળજી વર્ધમાન
 ૧ રાં મનમોવનશાસ મુળચંદ
 ૧ શાં દેવકરણ મુળચંદ
 ગોધાવી.
 ૨૧ રાં. દલસુખ વનમાળીદાસ
 મારરૂતે
 ૫ રાં દલસુખ વનમાળીદાસ
 ૫ શાં વનમાળીદાસ ઉમેદ
 ૫ શાં ઉમેદચંદ ડાયા
 ૨ શાં ડાહ્યા પુંગ
 ૨ શાં નથુ જોડા
 ૨ શાં આશારામ કેસુર
 અંજર.
 ૮ શાં કરમચંદ ધર્મશી મારરૂત
 ૨ શાં કરમચંદ ધરમશી
 ૨ શાં માધવજી જોરાજ
 ૨ માં મોણસી રૂપશી
 ૨ દોસી મુળજી ભાભજ
 વવાણીયા.
 ૪ વે.રા ભીમજી જોરાંજ મારરૂત
 ૧ વોરા ભીમજી જોસંજ
 ૧ મેતા પાનાચંદ વેલજ
 ૧ વોરા ગોપાળજી તારાચંદ
 ૧ દેશાઈ રાંચચંદ મુલજ

ખીલખા.

૧૦ રાં વાલજિ પુંજ મારદત

૧ રાં વાલજિ પુંજ

૧ રાં ગોકળ પુંજ

૧ રાં વાલજિ ડાહ્યા

૧ માં માવજિ જેરીંગ

૧ રાં ભીમજિ અમરશી

૧ રાં ખેયર ગોપાળજિ

૧ રાં ધારશી અમરશી

૧ રાં દેવચંદ તોરીખપા

૧ દડીયા કાળા પુંજ

ગાંગડ,

૮ રાં રાં હીરાચંદ દેવજિ

મારદત,

૫ રાં રાં હીરાચંદ દેવજિ

૩ રાં ધારશી દામોદર

સરપદડ.

૧૦ રાં દામોદર વાલજિ મં

૨ રાં દામોદર વાલજિ

૧ રાં અમરચંદ પુરષોત્તમ

૨ રાં હીરાચંદ મોતસી

૨ રાં તેજસી પુરષોત્તમ

૨ રાં નથુમાઈ સવજિ

૧ ગાંધી તારાચંદભાઈ

પાણસણા.

૨૧ શાં જિવણુ સંઘજિ માર.

જાંબુ.

૪ શાં હિંમશી પીતાંબર માર.

૨ શાં હિંમશી પીતાંબર

૧ વો. તારાચંદ સંગજિ

૧ વોરા સુંદરજિ ઠાકરશી

ખેટા.

૧૫ શાં નાનચંદ કુશવજિ માં

૧ શાં નાનચંદ કુશવજિ

૧ રાં પરશોત્તમ તારાચંદ

૧ રાં ચત્રભુજ હિંમશી

૧ ભાવશાર કરાળચંદ કુંઝ

૧ કાઠારી કલ્યાણજિ જુહા

૧ શેઠ વીઠલ પાનાચંદ

૧ દોશી માણિકચંદ કમળશી

૧ ગાંધી રતનચંદ અમરચંદ

૨ શેઠ શ્રી હરીચંદ ડાહ્યા

૧ ગાંધી જીવણુ અમરચંદ

૧ મણીઆર મગનલાલ ખાવા

૧ વોરા વેલશી વીરજિ

૧ શેઠ પ્રેમચંદ રાયચંદ

૧ શાં છગત ભુરા

ચુડા

૮ ગે.સળીઆ નથુ ખીમજિ મા

૧ ગે.સળીઆ નથુ ખીમજિ

૨ શેઠ એલડ જે ચંદ

૧ ગાંધી મોતી નાથા

૧ દોસી સુખલાલ રાયચંદ

૧ ગાંધી મગન હરજિ

૧ શેઠ પખા માવજિ

૧ શાં ખેલેયર અમરચંદ

નાગડકા

૫ ગે.સળીઆ નથુ ખીમજિ મા.

૧ ગે.સળીઆ હિંમશી

- ૧ શા નાનજિ
 ૧ શા જાખા પુંજ
 ૧ શા ગોખર ખેતા
 ૧ શા હકમચંદ વેલશી
 ખંભલાવ
 ૨ મેહતાજિ ઝવેરઅખજિ મા.
 ૨ સ્થાનક ખોતે
 વાહોઆ.
 ૬ દેસઈ મગનલાલ વિ. ખાવા
 ભાઈ મારફત
 ૨ દ. મગનલાલ ખાવાભાઈ
 ૨ રા. ખેચર દેવકરણ
 ૨ શેઠ માણિકચંદ રતનશી
 નોડીઆ.
 ૧૧ રા. માણિકચંદ રતનશી મા.
 ૧ રા. માણિકચંદ રતનશી
 ૩ કાઠારી કાલીદાસ વિ વેલજિ
 ૧ રા. હરખચંદ લાલજિ
 ૧ મે. જલદવજિ વિ મુખાજ
 ૧ રા. ચોપટ રામજિ
 ૧ રા. વલમજિ પાંચણ
 ૧ રા. ભગવાનજિ ચાંપશી
 ૧ મોદી દામોદર ડોસા
 ૧ દાશી ચોપટ કરચનજિ
 વેરાવળ.
 ૩ ખા. રૂપચંદ શોભાગચંદ મા.
 ૩ રા. કવળચંદ
 ચોટીઆ.
 ૪ રા. મગનલાલ ખીમચંદ મા.

- ૧ રા. મગનલાલ ખીમચંદ
 ૧ રા. તારાચંદ વીરજ
 ૧ રા. વેલશી ઝવેર
 ૧ રા. મોતીચંદ લવજ
 ૧ રા. દેવચંદ ડાહ્યા.
 આમરણ
 ૩ મેતા. સવજ હંસરાજ.
 વાંકાનેર
 ૧૧ શેઠ લખમીચંદ ચતુર મા
 ૧ શેઠ. લખમીચંદ વી. ચતુર
 ૪ જઈનરાજા ખાતે—રા.
 ભાઈચંદ મનજ મારફત
 ૧ શેઠ પાસવીર પરેમચંદ.
 ૧ સં. ભાયચંદ કાલીદાસ.
 ૧ ,, માનરાંધ અંદરજ
 ૧ શેઠ. હકમચંદ વીરપાલ
 ૧ ,, મોતીચંદ વીરપાલ
 વઢવાણ શહેર
 ૨ શા ઘેલા વાલજ મારફત.
 મુખાઈ
 ૫ શા કરસનજ પદમસી
 ૫ શા ધંરમશી કરસનજ
 રામ પર
 ૬ શા વલમ તળશી મારફત
 ૧ શા વલમ તળશી
 ૧ શા ગોકળ પીતાંખર
 ૧ શા નથુ દેવા
 ૧ ગણેશ ભીમ
 ૧ શા ગજલ નાગજ

- ૧ શા કુંવર દેવા.
વહવાણુ જ કરાન
૧૧ શા હીરા પરશોતમ માં
૫ શા નીભાવન મોરારજી
૧ શા મુમજિ માતા
૧ દોશી ઠાકરશી દેવકરણુ
૧ શા. હાતુ નામર
૧ શા ખીમચંદ પુરસોતમ
૧ શા વીરજિ જશરાજ
૧ શા ખીમા કાલુ
દીગસર
૨ શા ખરેમચંદ ડોશા મારફત
૧ શા ખરેમચંદ ડોશા
૧ શા લેહેરા લખમીચંદ
ધોરાજિ
૬ દોશી રૂલજિ દામોદર માં
૨ શા નેમચંદ ખીમજિ
૧ મેતા જિવરાજ ધરમશી
૧ મેતા અમીચંદ ખીમજિ
૧ મેતા હરખચંદ જોડા
૧ મેતા મુલજિ ખીમજિ
દેદાદર
૭ ગો ઉજમશી ભાયચંદ મા.
લખતર
૮ વેહારા શીવલાલ ચતુર મા.
જેતપર
૨૫ મે. ગોપ લજી ચતુરમા મા
૫ મેતા ગોપાળજી ચતુરમા
૫ રા. ભગવાનજી નરભેરામ

- ૧ મે. માનસંબજી નરભેરામ
૨ ગાંધી. મોતીચંદ સંબજી
૧૨ પ્રચુરણુ ગ્રહસ્થાને માટે
ખરવાળા
૪ રા. સુંદરજી મોરારજી મા.
૨ રા. સુંદરજી મોરારજી
૨ રા. ઉજમશી મોરારજી
ભીખડી.
૨૦ સ્થાનકખાતે શેઠ. મોતીભાઈ
૧૬ રા. રા. ડોસાભાઈગોપાળ
જી ભીખડીના મુનસફસાહેબ
૫ રા. ખીમચંદ લખાભાઈ
૫ રા. ઉજમશી વીરજી શંભવી
૫ રા. ત્રીકમલાલ ન્હાનજીભાઈ
૫ રા. માવજી કરશનભાઈ
૨ રા. વરજલાલ જીવણભાઈ કા
૨ રા. જગતલાલ સુંદરજી
૨ શેઠ. હરજીવન કસ્તુરભાઈ
૨ રા. મગતલાલ જલુનખા
૧ શા. નાગર લેરાભાઈ
૩ શા કાઝા કુંગરભાઈ તેમાં
૧ શા. ખેચર કાનજિ ગેડી
૨ શા માણિક્યંદ હરખચંદ
૨ શા હરખચંદ પાતાચંદ
૨ શા ઉજમશી ગોહીદાસ
૧ શેઠ. સુખલાલ પીતામર
૧ શંભવી નીમા ચતુર
૧ શા કુંડા ગેકળ
૧ શા પરશોતમ ધરમશી

૧ ભાવસાર રામજી કુમેર
 ૩૦ શા. મોહનલાલ વલુભાઈ મા
 ૩ શા મોહનલાલ વલુભાઈ
 ૧ શા કુશવલાલ કુલચંદ
 ૧ વોરા. કરતુર ખેચર
 ૧ શેઠ. જિવરાજ ભાદવજી
 ૧ શા. લેરા વલુ
 ૧ ગોસળીયા. હીરા રધુ
 ૧ ખંધાર. ઉજમશી ગોડી
 ૧ શેઠ. ઉજમશી તેજ
 ૧ શા. ઘોળા મોતી સુડામ.
 ૧ શા અમરતલાલ કાળુશા
 ૧ શા ઉજમશી મેરાજ ક.
 ૧ સા ઓધડ દેવચંદ
 ૧ મણીયાર ચત્રભુજ કુંગર
 ૧ વો. સોમચંદ નહાનજી
 ૧ શંધવી. નાગર લખમીચંદ
 ૧ શા મગનલાલ લખમીચંદ
 ૧ શા લાલચંદ ઝુઝાભાઈ
 ૧ શંધવી ઉજમશી ગદલ
 ૧ શા ભીમજી ગોખર
 ૧ શા પોપટ મોતીચંદ
 ૧ શા મનસુખ ફતે
 ૧ કોઠારી. કરતુર પદમશી
 ૧ કા. અમરતલાલ સુંદરજી
 ૧ શા ભાચચંદ લાલચંદ
 ૧ શા દામોદર અખજી
 ૧ શંધવી ગોખર મુળાજી
 ૧ રા. મગનલાલ ખાવા

અમદાવાદ

૭૦ રા. ગીરધરલાલભાઈની મા
 ૧૫ શા પાનાચંદ ઝવેર
 ૧૦ શા ખીમચંદ ઝવેર
 ૫ શા પરસોતમ દીપચંદ
 ૪ શા ગલાખચંદ હીરાચંદ
 ૩ શા મનસુખ શોભાજી
 ૨ શા નાનચંદ કુચંદ
 ૨ શા કાળીદાસ વરજલાલ
 ૨ શા ધરમચંદ કુલચંદ
 ૨ શા મંછારામ ખલાખીરામ
 ૨ શા મલીચંદ ખલાખીરામ
 ૧ શેઠ ગીરધર શંકર
 ૧ શા ભીખાસા કુલચંદ
 ૧ શા નાગરદાસ મનસુખરામ
 ૧ શા સાંકળચંદ ગલાખચંદ
 ૧ શા જગજીવન ખલાખી
 ૧ શા છોટાલાલ માહાશુખ
 ૧ શા પરસોતમ જેઠા
 ૧ શા ગોપાળ પાનાચંદ
 ૧ શા હંધર ભગવાન
 ૧ શા ચુનીલાલ નરસીંહ
 ૧ શા કેવળદાસ લાલચંદ
 ૧ શા બેહચરદાસ ગોરધન
 ૧ શા અમથાદાસ કાલીદાસ
 ૧ શા મોતીલાલ સાંકળચંદ
 ૧ શા ગીરધર છગન
 ૧ ભા. લલુ બુધર
 ૧ શા સાંકળચંદ કુંગરશી

૧ શા દલસુખ હરજીવન
 ૧ શા નગીનદાસ ગીરધર
 ૧ શા હેમચંદ ગલાખચંદ
 ૨ બા. સામળ નથુ
 ૧ શા વાડીલાલ ત્રીકમલાલ
 અમદાવાદ.
 ૫૦ રા રા. લેરાભાઈની મા.
 ૧૦ શા મલીચંદ જેઠેચંદ
 ૧૦ શા મારુખ ગલાખચંદ.
 ૪ શા માહાશુભરામ જેઠા
 ૪ શા રાચચંદ હેમચંદ
 ૪ શા કરમચંદ રામચંદ
 ૪ શા ભરજીવન જગજીવન

૨ શા મગનલાલ જોપાલ
 ૨ શા વરજીવનભાઈ ભીખાસા
 ૧ શા વરજીવનદાસભુધરદાસ
 ૧ શા સોમનાથ હરી
 ૧ શા પાનાચંદ નાગર
 ૧ શા છગનલાલ વનમાળી
 ૧ શા મોહનલાલ ઓતમ
 ૧ શા ચુનીલાલ કુસવલાલ
 ૧ શા દોલતરામ રાજરામ
 ૧ શા કચરા સાંકળચંદ
 ૧ શા ધરમચંદ લખમીચંદ
 ૧ શા લખમીચંદ ખીમચંદ

જૈન ધર્મ દર્પણ

[ભાસીક ચોપાનીયું]

ટપાલ સાથે વર્ષ એકનો રૂપૈયા એક

શ્રી તપા ગચ્છમાંથી તેમના ધર્મને લગતાં ઘણાં ચોપાનિયાં પ્રકટ થાયછે, પણ આપણા દુદીઆ ધર્મને લગતું એવું એક ચોપાનિયું નીકળતું નથી, તેથી એવાં ધર્મ દર્શક ચોપાનિયાંનાં જરૂર છે. એવું જાણીને ઉપસાં નામનું ચોપાનિયું ૬૨ મહો ને પ્રકટ કરવાનો અમે વિચાર કર્યોછે, ૫૦૦ ગ્રાહકો થશે તો છપાવી પ્રસીદ્ધ કરીશું.

જીવણ કાળીદાસ બહેરા

લીખડા—૪ લાવાડ.

જૈન સ્તવનાવળી.

આપણા ધર્મને લગતાં છુટક છુટક રસીલાં સ્તવનો સુધારી એકડાં કરીને છપાવવાનો ઇરાદો કીધો છે. કિમત આગળથી ચાર આના અને પાછળથી છ આના.

